

LAVEX

info
magazín

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH
MANAŽMENT • MARKETING

ROČNÍK XXXVII • 2/2010

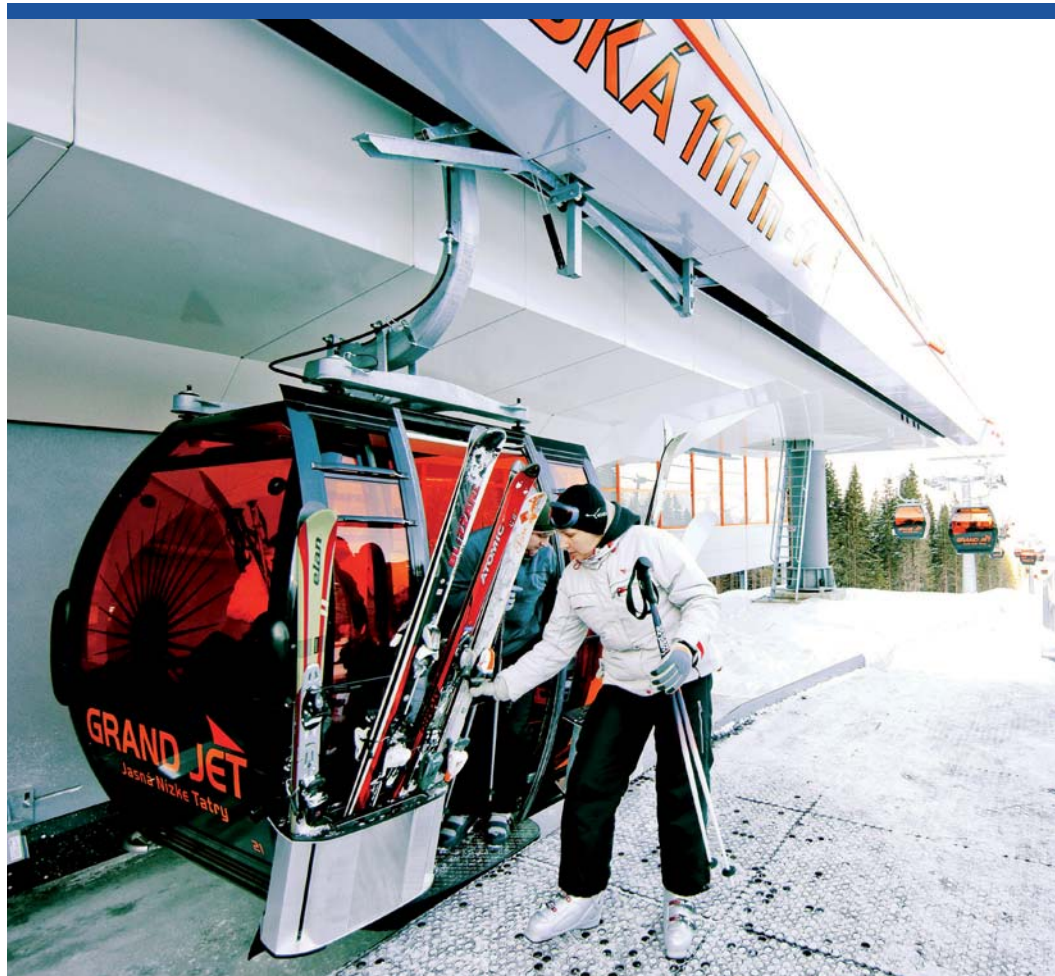
Alpe d'Huez, France

Multix 6 Bubble... Panoramic Cocoon.

www.poma.ne

Ďakujeme

Ski Kráľiky

Ďakujeme našim slovenským zákazníkom za vynikajúcu a príjemnú spoluprácu v obchodnom roku 2009/2010. Len s profesionálnymi partnermi môžeme podávať najvyššie výkony. Dôveru, vkladajú do našej kvality a produktivity, považujeme za záväzok, výzvu a impulz do budúcnosti.

Zastúpenie v Slovenskej republike:
Ing. Tomáš Fried
Pribinova 38
010 01 Žilina/Slovenská republika
T +421 905 653 141, F +421 41 763 2158
fried@vud.sk

Doppelmayr Seilbahnen GmbH
Außenstelle Stetten
Gewerbegebiet 15
2100 Stetten/Austria
T +43 2262 72508, F +43 2262 72508-12
dm.stetten@doppelmayr.com, www.doppelmayr.com

LAVEXinfo • ROČNÍK XXXVII • 2/2010

Vydáva

LAVEX, Lanovky a vleky,
záujmové združenie na Slovensku,
Liptovský Mikuláš vo vydavateľskej
a reklamnej agentúre STEFANI,
Junácka 6, Bratislava.
tel./fax: 02/4924 95 90
033/647 50 40

mobil: 0903 165 032

e-mail: m.stefanickova@zoznam.sk

Šéfredaktorka

Miroslava Čerňanská

Redakčná rada

Ing. M. Grešo – predseda

členovia:

M. Čerňanská, Ing. J. Gavalier,

Ing. J. Hulla, Ing. J. Kríž, CSc.,

Ing. L. Mačičák, Ing. V. Obdržálek,

M. Sumka, M. Štefaničková

Adresa redakcie

LAVEX, Ul. M. Pišúta č. 5,

031 01 Liptovský Mikuláš

tel.: 044/5520 460, 5621 682

fax: 044/5522 017

e-mail: lavex@lavex.sk

internet: www.lavex.sk

Tlač

REPROservis

Liptovský Mikuláš

www.repro.sk

Ročné predplatné na 4 čísla:

10 €

ISSN č. 1336-1953

Evidenčné číslo MK SR - EV 3893/09

Inzerenti čísla:

DOPPELMAYR	ob. str. 2
DRUMET	31
MICHÁLEK	28
OL TRADE	ob. str. 4
POMA	ob. str. 1
SNOWWORK	ob. str. 3
TATRAPOMA	19
TECHMONT HELICOPTER	14
TECHNOALPIN	2

5 Lanovkári opäť pretekali

11 Zo života našich stredísk

12 Lanovkári, ako ich nepoznáme

14 Nové lanovky na Slovensku

OBSAH

Príhovor 2

Náš hosť 3

Z činnosti združenia 4

Preteky lanovkárov ..... 5 - 8

Alpitem 2010
a Prowinter 2010 8

SAM 2010 9

Z kroniky lanovkárov 10

Zo života
našich stredísk 11, 12

Lanovkári,
ako ich nepoznáme 12, 13

Nové lanovky
na Slovensku 14

Zákon o podpore
cestovného ruchu
na Slovensku ..... 15 - 18

Informácie z firiem
Kässbohrer 20

TechnoAlpin 21

Doppelmayr 22, 23

Poma 24, 25

Leitner Ropeways 26, 27

Tatrapoma 27

Michálek 29

Drumet 30

Sitour 32

Reklamné strany neprešli jazykovou úpravou v redakcii.

Členským organizáciám LAVEX-u a spolupracovníkom poskytujeme časopis bezplatne.

1990 - 2010 DVADSAŤ ROKOV SKÚSENOSTI
20

HIGH EFFICIENCY

TECHNOALPIN®
Snow experts

Dokonalé zladené komponenty

Nový kanón T40 je výsledkom 20-ročnej skúsenosti, intenzívnej výskumnej a vývojovej práce a našej nezlomnej vášni pre optimálne zasnežovanie. Obslužný panel s farebným displejom a LED osvetlením, nové vodné filtre s profilom Wedge-Wire a optimálne držiaky dýz vykazujú maximálnu výhodnosť obsluhy. Nový kanón T40: Dokonalá symbióza osvedčenej techniky a inovácie, zameranej na budúcnosť.

T40 The best just got better
www.technoalpin.sk
TechnoAlpin East Europe, s.r.o.
T 00421 41 700 26 44-5 - F 00421 41 700 26 46

Vážení čitatelia

Medzinárodná organizácia lanovej dopravy OITAF oslávila 50-ročné jubileum. Stalo sa tak v jeseni minulého roka na zasadnutí výkonného výboru slávnostným večerom dňa 23. októbra 2009 a exkurziou do rímskeho Casteli Romani. Počas dvoch dní sa oči celého medzinárodného lanovkárskoho sveta upierali na Rím, na mesto so vzrušujúcou históriou.

Na 119. zasadnutie výkonného výboru a slávnostný večer prišli takmer všetci pozvaní. Súčasný prezident OITAF Jean Charles Farauto otvoril slávnostné zasadnutie a privítal čestných hostí, ktorých reprezentovali v Ríme významné osobnosti, veľmi dobre známi v celom lanovkárskom svete – Artur Doppelmayer, Herbert Frank, Karl Trutsch, Jean Charles Simiand, Horst Kuschel a ďalší.

Slávnostný večer sa konal v hoteli Cicerone. Prezident, Jean Charles Farauto, zhodnotil 50-ročnú úspešnú históriu OITAF. Zdôraznil jeho význam v súčasnosti a oboznámil všetkých so stavom príprav 10. celosvetového kongresu, ktorý sa bude konať v dňoch 25. až 27. októbra 2011 v Rio de Janeiro. Zhodnotil význam práce predchádzajúcich prezidentov a generálnych tajomníkov, osobitne 25-ročnú prácu súčasného generálneho tajomníka Dr. Heinricha Bruggera.

Vráťme sa trochu do histórie. V roku 1957 sa konal I. medzinárodný kongres o lanovej doprave v Ríme. Gertrude Stolpe tu predniesla veľmi významný a pozorne sledovaný referát, v ktorom poukázala na potrebu založenia medzinárodnej organizácie pre lanovú dopravu. V referáte určila aj vstupný okruh problematiky, ktorú by táto organizácia mala riešiť. Dala tým prvý podnet na založenie takejto organizácie. Všetci účastníci kongresu túto myšlienku podporili. Neskoršie boli Prof. Pietro D'Armini a Prof. Gilberto Greco, vedúci pracovníci ministerstva dopravy v Ríme, poverení vypracovať návrh stanov tejto organizácie. V roku 1959, po predložení návrhu stanov, sa 20. januára 1959 v lodnom múzeu v Miláne uskutočnilo zakladajúce a I. valné zhromaždenie, ktoré malo vtedy 27 zakladajúcich členov z krajín: Taliansko (8), Francúzsko (10), Rakúsko (2), Švajčiarsko (2), Poľsko (1), Španielsko (1). Členovia boli zástupcami z rôznych oblastí lanovej dopravy: dozorné úrady, výrobcovia, prevádzkovatelia, ale aj fyzické osoby – vysokokvalifikovaní technici. Organizácia dostala názov v skratke OITAF.

Na zhromaždení bol jednohlasne zvolený prvý prezident OITAF Prof. Ing. Pietro D'Armini. Prvým generálnym sekretárom sa stal Prof. Dr. Ing. Gilberto Greco.

OITAF si okrem iných cieľov dal za úlohu vypracovať technické odporúčanie pre stavbu a prevádzku zariadení lanovej dopravy, ktoré sa mali stať podkladom na vypracovanie národne a medzinárodne platných predpisov, resp. zákonov. Preto vytvorili hneď v roku 1959 tri študijné výbory:

- Výbor pre spracovanie medzinárodných podmienok lanovej dopravy,
- Výbor pre spracovanie terminológie lanovej dopravy,
- Výbor pre laná a magneticko-induktívne skúšanie lán.

Činnosť OITAF sa začala prudko rozvíjať, čo

■ Ing. Dušan Mikloš

súviselo s veľkým nárastom počtu najmä lanových horských dopravných zariadení. Technická problematika si vynútila vytvorenie ďalších študijných výborov, ktoré svoju pôsobnosť zamerali na konkrétne technické a prevádzkové problémy. Spracované podklady slúžili ako základ pri tvorbe medzinárodných predpisov a národných noriem. V roku 1970 boli študijné výbory z titulu rozsahu problematiky reštrukturalizované a v rámci nových študijných výborov boli v jednotlivých výboroch vytvorené ešte tzv. pracovné skupiny, na čele ktorých sú špičkoví odborníci z príslušnej problematiky. Činnosť jednotlivých výborov sa postupne z čisto technickej oblasti rozšírila aj na problematiku bezpečnosti prevádzky, vplyvu na životné prostredie a ekonomiku prevádzky.

OITAF každoročne organizuje vysokokvalifikované odborné semináre. Tieto bývajú pravidelne súčasťou medzinárodných výstav SAM v Grenobli, resp. InterAlpin v Innsbrucku.

Slovenská história v OITAF je pomerne krátka. LAVEX, ako záujmové združenie, sa stal členom OITAF v roku 1992. Z hľadiska štruktúry členstva sme začlenení v kategórii E - samostatní členovia - prevádzkovatelia. V roku 2001 našej organizácii ponúkli miesto v riadiacom výbore, ktorý je po valnom zhromaždení druhým najdôležitejším orgánom OITAF. Riadiaci výbor na čele s prezidentom má 18 členov. Okrem zástupcov tradičných alpských štátov má zástupcu vo výbore aj Poľsko a Slovinsko.

Naše členstvo v OITAF je určite veľkým prínosom nielen pre ZZ LAVEX, ale pre všetkých prevádzkovateľov zariadení lanovej dopravy. Vďaka členstvu dostávame všetky spracované materiály a podklady, ktoré v tejto oblasti tvoria základ legislatívy v rámci EÚ a slúžia ako odporúčajúce pre nečlenské štáty EÚ. To, že si význam OITAF uvedomuje čoraz viac prevádzkovateľov, ale aj výrobcov a dozorných orgánov, potvrdzuje stúpajúca členská základňa a pôsobnosť v 28 štátoch sveta.

Ing. Dušan Mikloš,
člen riadiaceho výboru OITAF

ZUSAMMENFASSUNG

50. Jubiläum der Internationalen Organisation für das Seilbahnwesen (OITAF) und 20 Jahre Mitgliedschaft der Interessenvereinigung LAVEX in dieser Organisation.

SUMMARY

50th anniversary of the International Organization for Transportation by Rope (OITAF) and 20 years of membership of the interest association LAVEX in this organization.

Náš hosť

Na jeseň tohto roku uplynie 35 rokov od podpísania licenčnej zmluvy s francúzskou firmou Poma o výrobe lanoviek a lyžiarskych vlekov na Slovensku. Tento krok bol veľmi významný pre rozvoj našich lyžiarskych stredísk. Preto sme si do dnešnej rubriky Náš hosť pozvali Ing. JOZEFA DEBREHO, generálneho riaditeľa a predsedu predstavenstva a. s. Tatrapoma, ktorá po TPMP pokračuje v tomto odbore.

■ **Tatrapoma Kežmarok, ešte ako Tatranský podnik miestneho priemyslu, začala v roku 1975 vyrábať na základe licenčnej zmluvy horské dopravné zariadenia. Tento krok mal historický význam pri rozvoji lyžiarskych stredísk nielen na Slovensku, ale aj v Čechách a postupne sa presadil aj v Gruzínsku, Maďarsku a v bývalej NDR. Do roku 1991 sa na Slovensku vyrobilo spolu 797 lyžiarskych vlekov a 19 lanoviek. Aká je situácia v spoločnosti Tatrapoma dnes?**

Po roku 1991 a po spoločenských a hospodárskych zmenách, ktoré nastali v Československu a potom na Slovensku, sa Tatrapoma transformovala z Tatranského podniku miestneho priemyslu na akciovú spoločnosť, ktorá bola stopercentnou akciovou spoločnosťou mesta Kežmarok. V roku 1995, skupina spriatelovaných osôb a ja, sprivatizovali sme firmu kúpou akcií od mesta Kežmarok. Výrobný program, ktorý bol dovtedy vo firme, zostal ako hlavný doteraz, to znamená, že dnes je hlavným programom Tatrapomy výroba, montáž a servis horských dopravných zariadení, teda sedačkové lanovky a lyžiarske vleky. Od roku 1998 sú to aj vozíčkové horské dráhy Tatrabob.

Trhy, na ktorých Tatrapoma pôsobila do roku 1995, sa rozšírili. Keďže platnosť licenčnej zmluvy sa skončila v roku 1992, začali sme postupne s vlastným vývojom. Od roku 1992 máme nové technické riešenia, ktoré sú už naše. Cieľom spoločnosti Tatrapoma je mať silné technické oddelenie a silné montážne oddelenie, výroba zostala pôvodná s tým, že máme veľa kooperácií a subdodávok.

■ **Tridsaťpäť rokov od podpísania licenčnej zmluvy je pre firmu dosť dlhý čas. Priopomeniete si toto jubileum?**

Prirodzene, toto jubileum si pripomenieme, ale musíme si na to nájsť vhodný čas, keď si budeme môcť dovoliť nejaké oslavy. Bude to však v užšom kruhu, sme ešte v doznievaní krízy, máme za sebou veľmi ťažký rok. Chceme si jubileum pripomenúť v pokojnej atmosfére.

■ **V ktorom roku vznikla a. s. Tatrapoma, aké boli jej prvé kroky a čo tvorí jej nosný výrobný program v súčasnosti?**

Názov firmy Tatrapoma vznikol po privatizácii v roku 1995. Postupne došlo k úspešnému vývoju 4-miestnej sedačkovej lanovky so stanicou Gama. Od tohto roku sa týchto lanoviek vyrobilo niekoľko desiatok a sú v prevádzke na svahoch Slovenska, Česka, Poľska atď. Ďalším produktom sú vozíčkové horské dráhy, tzv. gravitačné dráhy, ktoré sme inštalovali

■ **Ing. Jozef Debre**

v Poľsku, na Slovensku, v Rusku, Francúzsku a dopyt je aj z ďalších krajín. Nie je to náš hlavný program, ale je to produkt, ktorý dopĺňa vybavenosť horských stredísk pre letné programy. Odvtedy má Tatrapoma do dnešného dňa v prevádzke približne 1 100 zariadení, ktoré denne prepravujú približne 5 miliónov ľudí počas zimnej sezóny. Môžeme povedať, že dochádza k výraznej zmene štruktúry dodávok - veď ešte pred 10 rokmi sme vyrobili jednu sedačkovú lanovku ročne, asi 20 lyžiarskych vlekov strednej dĺžky (do 400 m) a 10 lyžiarskych vlekov približne v dĺžke 1 km ročne. V roku 2009 sme dodali štyri sedačkové lanovky a perspektívne chceme ročne vyrábať sedem až desať sedačkových lanoviek.

■ **Na trhu zariadení pre osobnú lanovú dopravu môžeme vidieť neprestajné inovácie nielen v oblasti komfortu pre cestujúcich, ale aj v oblasti bezpečnostných zariadení. Sú to rôzne vylepšenia pre bezpečnosť pri preprave detí - bezpečnostný systém Skippy, bezpečnostné zariadenia v stanicach a v trase lanových dráh, napríklad RDP, ale aj používanie kvalitnejších materiálov. Aké novinky ste zaviedli do výroby v posledných rokoch?**

Aj my rešpektujeme hlavné kritérium osobnej lanovej dopravy - t. j. bezpečnosť pasažierov. Naše nové riešenia v oblasti riadiaceho softvéru kontroly prevádzky lanovej dráhy, zavedenie systému riadenia kvality cez ISO 9001 : 2000 a používanie certifikovaných materiálov výberovej akosti sú zárukou spoľahlivosti chodu LD, a tým aj bezpečnosti cestujúcich na našich lanovkách.

V roku 2010 uvádzame do výroby a dodávok nový typ sklopky sedačky s nosičom opory lyží pre každú osobu na sedačke, čím sa výrazne zvyšuje komfort a bezpečnosť prepravy predovšetkým maloletých pasažierov.

■ **Poznačila hospodárska kríza záujem o lanovky? Ako prekonávate situáciu na trhu?**

Kríza zrejme poznačila všetky oblasti podnikania a verejného života. Aj my sme pocítili jej negatívne dopady najmä v 1. polroku 2009. Začiatkom roka tieto dopady ešte zosilnila plynová kríza. V 1. polroku 2009 sme mali odstávku výroby asi tri mesiace a našich ľudí sme držali na 60 % mzdách doma.

Aj napriek týmto ťažkým podmienkam sa nám podarilo nakontrahovať rok 2009 tak, že sme dodali a zmontovali štyri sedačkové lanovky a asi štyri lyžiarske vleky, čo vo vyjadrení objemu výroby bol zhruba rovnaký výsledok ako v roku 2008.

Je paradoxné, že v najťažšom roku krízy (dúfam, že ďalšie už budú lepšie), sme dodali na trh najviac sedačkových lanoviek. Aj to je dôkaz toho, že trhy strednej a východnej Európy sa začínajú orientovať osobitne na výstavbu sedačkových lanoviek a dodávky lyžiarskych vlekov sú v útlme. Spoločnosť Tatrapoma veľmi pomohlo, že sme dokázali preraziť na poľský trh, kde bola realizovaná hlavná časť nášho exportu.

■ **Aké sú plány spoločnosti pre ďalšie roky?**

Naše ďalšie plány sú úzko späté s doterajším programom, teda dodávkou OHDZ. Pri zvyšovaní efektívnosti dodávok a modernizácii existujúcich typov našich zariadení prideme v blízkej budúcnosti s novými produktmi, a to:

- Rekonštrukcia existujúcich lanových dráh Tatrapoma - štvormiestne sedačky s pevným uchytením na lanové dráhy s odpojiteľným uchytením pri využití existujúcej traťovej technológie lanovej dráhy a sčasti aj vozňov lanovej dráhy.
- V roku 2010 plánujeme zavedenie výroby a dodávok lanových dráh s odpojiteľným uchytením vozňov na dopravnom lane. Začneme s najjednoduchšími systémami - 4- a 6-miestna sedačka a v nasledujúcich rokoch chceme sortiment rozšíriť na dodávky 6- a 8-miestnych kabínkových lanoviek.

■ **Ďakujeme za rozhovor a prajeme a. s. Tatrapoma ďalších 35 rokov úspešnej výroby OHDZ na Slovensku.**

ZUSAMMENFASSUNG

In diesem Jahr sind 35 Jahre seit dem Beginn der Lizenzproduktion von Seilbahnen und Skiliften in der Slowakei vergangen. Wir bringen ein Gespräch mit dem Generaldirektor und Vorstandsvorsitzenden der Aktiengesellschaft TATRAPOMA Dipl.-Ing. Jozef DEBRE über die gegenwärtige Produktion von Seilbahnen und Skiliften dieses slowakischen Herstellers.

SUMMARY

This year, 35 years have passed since the beginning of licence production of cable ways and ski lifts in Slovakia. We bring an interview with the director general and chairman of the joint stock company TATRAPOMA Dipl. Eng. Jozef DEBRE about the contemporary production of cable ways and ski lifts of this Slovak producer.

Z činnosti združenia

Zasadnutie predstavenstva a dozornej rady

Za účasti zástupcov sekcie turizmu Ministerstva hospodárstva SR Ing. Mariána Bujnu a Ing. Michala Ševčíka, rokovalo dňa 30. marca 2010 v hoteli Tatrwest Zuberec predstavenstvo a dozorná rada ZZ LAVEX. Prvé tohtoročné zasadnutie bolo súčasťou organizovania XXVII. ročníka pretekov lanovkárov a vlekárov, ktoré sa po šiestich rokoch vrátili na lyžiarske trate pod Roháčmi.

Rokovanie predstavenstva otvoril predseda združenia Ing. Ján Gavalier, ktorý po privítaní hostí, členov predstavenstva a dozornej rady a schválení programu rokovania odovzdal slovo riaditeľovi združenia Ing. Miroslavovi Grešovi na kontrolu plnenia uznesení.

Miroslav Grešo sa najskôr venoval uzneseniam z valného zhromaždenia ZZ LAVEX, ktoré sa konalo 13. 10. 2009 v hoteli Permon.

K prvému bodu, v ktorom valné zhromaždenie uložilo sekretariátu ZZ LAVEX pokračovať v činnosti v rámci OITAF, Ing. Grešo uviedol, že zástupcovia združenia sa zúčastnia najbližšieho zasadnutia výkonného výboru OITAF 20. apríla 2010 v Grenoble a súčasne, 21. apríla 2010, navštívia medzinárodný salón horskej techniky Alpexpo.

K druhému a tretiemu bodu uznesení valného zhromaždenia uložilo sekretariátu LAVEX spolupracovať pri tvorbe zákona o cestovnom ruchu, zákona o dráhach a vykonávacích vyhláškach. Uviedol, že najviac sa sekretariát venoval pripomienkovaniu zákona o dráhach, návrhom a pripomienkovaniu vyhlášok o odbornej spôsobilosti pracovníkov dráh, o stavebnom a technickom poriadku dráh, o dopravnom poriadku dráh a vyhláške o určených technických zariadeniach. V spolupráci s Úradom pre reguláciu železničnej dopravy sa podarilo zosúladiť názory a stanoviská na niektoré ustanovenia vyhlášok tak, aby boli v súlade so zákonom, ale aby boli aj pre prevádzkovateľov dráhy a dopravných podnikov v praxi jednoznačne vykonateľné.

K uzneseniam prijatým na zasadnutí predstavenstva a dozornej rady 12. októbra 2009 riaditeľ združenia konštatoval, že problém, týkajúci sa zníženia distribučného poplatku za odber elektrickej energie sa po takmer dvojiročnom úsilí o zníženie poplatku skomplikoval vydaním rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. V ňom sa uvádza, že hodnota rezervovanej kapacity nemôže byť nižšia ako 20 % maximálnej rezervovanej kapacity, ktorú si odberateľ objednal. Takýto stav neprijateľne zaťažuje prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk, ktorí svoje zariadenia neprevádzkujú v letnom období.

Dňa 16. apríla 2010 sa stretnú prevádzkovatelia stredísk a pripraví materiál, ktorý pošlú Stredoslovenskej energetike – Distribúcii a URSO v záujme dosiahnutia stavu, ktorý by bol vyhovujúci tak pre Stredoslovenskú energetiku, ako aj pre prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk.

K uzneseniu č. 1/3/2009, ktoré sa týka preverenia možnosti získania finančného príspevku z prostriedkov Ministerstva hospodárstva SR pre ZZ LAVEX v spojitosti s členstvom združenia v medzinárodnej organizácii OITAF, Miroslav Grešo uviedol, že rokovanie na MH SR sa uskutočnilo v januári 2010 s negatívnym výsledkom.

Ostatné uznesenia boli splnené. V treťom bode rokovania riaditeľ ZZ LAVEX zhodnotil hospodárske výsledky za rok 2009, pričom po položkách skomentoval dosiahnuté výnosy. Uviedol, že všetky plánované výkony sa podarilo splniť, prípadne prekročiť, okrem výkonov vo výchovno-vzdelávacej činnosti, keďže zmenou zákona sa predžil cyklus vykonávania skúšok v jednotlivých druhoch vzdelávania v oblasti bezpečnosti práce na vyhradených technických zariadeniach, čím poklesol počet vyšskolených pracovníkov. Celkový hospodársky výsledok to však zásadnejšie neovplyvnilo a dosiahol sa kladný hospodársky výsledok. Vznikla diskusia k finančnej disciplíne členských organizácií združenia so záverom prísnejšie postupovať voči neplatičom za poskytnuté služby, pričom riaditeľ združenia prerokuje postup vymáhania pohľadávok s podpredsedom združenia Ing. D. Miklošom.

V ďalšom bode rokovania Miroslav Grešo zhodnotil v krátkosti priebeh 38. ročníka Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov a 12. ročníka medzinárodnej výstavy Interlavex 2009. Vyzdvihol skutočnosť, že napriek obavám o dostatočný záujem o výstavu v čase krízy, sa podarilo výstavu pripraviť tak po technicko-organizačnej stránke, ako aj z pohľadu účasti vystavovateľov na dobrej úrovni, čoho dôkazom bolo aj osem nových vystavovateľov. Na celkovej ploche 500 m² vnútornej plochy a 250 m² vonkajšej plochy sa spolu prezentovalo viac ako 60 vystavovateľov. V rámci Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov sa uskutočnili plánované akcie – zasadnutie valného zhromaždenia ZZ LAVEX, odborný seminár a tlačová konferencia, pričom opäť nemožno konštatovať spokojnosť s účasťou návštevníkov.

V bode zameranom na informovanie o priebehu zimnej sezóny 2009/2010 zástupcovia stredísk konštatovali, že zima bola abnormálna, nakoľko strediská s nižšou nadmorskou výškou mali viac prírodného snehu ako vysokohorské strediská. Sezóna bola poznačená nepriaznivým počasím, hospodárskou krízou a stratou klientely. Väčšina stredísk vyhodnotila priebeh sezóny ako najslabší za posledných osem rokov. Výnimkou bola napríklad Pezinská Baba, kde vďaka veľmi dobrým snehovým podmienkam mali najlepšiu sezónu od roku 1999. Prispel k tomu aj program zameraný na výchovu nových lyžiarov organizovaním lyžiarskych kurzov pre deti z predškolských zariadení. Po vyčerpaní programu rokovania predstavenstva a dozornej rady predseda ZZ LAVEX Ján Gavalier poďakoval všetkým za aktívnu účasť a rokovanie ukončil. ■

-mg-

Atakovanie zonácie Vysokých Tatier

Návrh zonácie Vysokých Tatier, ktorý pripravilo Ministerstvo životného prostredia SR, vyvolal negatívne ohlasy a diskusie najmä zo strany ochranných združení, ku ktorým sa pridali aj niektorí vedci z Ústavu ekológie Slovenskej akadémie vied. Prekáža im, že návrh uprednostňuje rozvoj cestovného ruchu, predovšetkým lyžiarskych stredísk, pred ochranou prírody.

Na opačnej strane sú podnikatelia, vlastníci pozemkov a vedenie mesta Vysoké Tatry. Združenie cestovného ruchu Vysoké Tatry, obec Ždiar a Turistické centrum Zuberec spoločne s Asociáciou horských sídiel Slovenska zaslalo v polovici mája vláde Slovenskej republiky podporné stanovisko, v ktorom sa okrem iného hovorí: „My tu žijeme a vieme, čo nás trápi. My chceme chrániť prírodu, ale nie pred ľuďmi. Zonáciu vnímame ako kompromisné riešenie medzi socio-ekonomickým zabezpečením regiónu a primeranou ochranou.“

Primátor mesta Vysoké Tatry a predseda Asociácie horských sídiel Ján Mokoš, zástupcom tlače povedal: „Ide iba o 2,8 percenta z celkovej rozlohy TANAP-u, ktoré by sa využili v prospech cestovného ruchu a rozvíjania služieb.“ Aj Združenie cestovného ruchu Vysoké Tatry tvrdí, že počítajú len so skvalitnením toho, čo sa vo Vysokých Tatrách vybudovalo za 40 rokov. Nie je rozumné chrániť zjazdovky, bežecké trate, tatranské osady, lanovky a cesty ako prírodné rezervácie.

Lanovkári opäť pretekali

Foto: M. Grešo

■ Účastníci tradičných lyžiarskych pretekov lanovkárov

XXVII. ročník pretekov lanovkárov a vlekárov 31. marec 2010, Zverovka - Spálená

Dňa 31. marca 2010 sa v lyžiarskom stredisku Zverovka – Spálená uskutočnil už 27. ročník lyžiarskych pretekov lanovkárov a vlekárov. Toto stredisko bolo miestom konania pretekov už druhý raz, naposledy sa tu uskutočnili preteky v roku 2004.

Na organizácii pretekov sa podieľali najmä domáci: Jozef Šuriňák, Stanislav Jantolák, Ing. Stanislav Urban, Ing. Stanislav Gejdoš, Ján Kovalčík, Ing. Ladislav Kvak a kolektív pracovníkov spoločnosti Tatrawest Zuberec, ktorí zabezpečili techniku, materiál na postavenie štartu, cieľa a trate, kontrolu na bránkach a v neposlednom rade kvalitné občerstvenie v podobe grilovaných produktov v priestore štartu a po skončení pretekov guláša v priestoroch vyhlásovania výsledkov.

Pokiaľ ide o štatistické údaje, automatom trate obrovského slalomu bol Jozef Šuriňák zo spoločnosti Tatrawest Zuberec, pričom trať merala asi 820 m, prevýšenie približne 95 m a bolo na nej 23 bránok. Pretekov sa zúčastnilo 143 pretekárov, z toho 9 žien, ktorí zastupovali 48 prevádzkovateľov. Pretekalo sa v piatich kategóriách, do cieľa prišlo 134 súťažiacich. Časomieru už tradične

zabezpečoval Jaroslav Štancel z firmy Videocom Kežmarok.

Pri usporadúvaní pretekov v tomto roku prišlo k zmene. Nebolo zabezpečené spoločné ubytovanie pre účastníkov, pretekári, ktorí prišli deň pred pretekmi, si zabezpečovali ubytovanie individuálne. Ako sa neskôr ukázalo, pravdepodobne to malo za následok nižší počet účastníkov v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi. Taktiež napríklad chýbali chlapi z Čičmian a ich harmonika, ktorá tradične robila dobrú náladu. Spoločenská aktivita deň pred pretekmi sa zúžila na posedenie v spoločenských priestoroch hotela Tatrawest a vzájomné diskusie k aktuálnym témam. Napriek tomu sa niektorí účastníci dostali na svoje izby až niekedy nadržanom.

V deň pretekov sa potvrdili predpovede počasia. Zobudili sme sa do zamračeného rána a nová predpoveď meteorológov neveštila pohľad na slnkom zaliate Roháče. Hoci organizátori pripravili trať pretekov a samotné preteky organizačne na vysokej úrovni, náladu pretekárom čiastočne kazilo počasie s pochmúrnou oblohou a v čase štartu aj s dažďovými prehánkami. Organizátori sa to snažili vykompenzovať občerstvením v podobe dobrého vína

a grilovaným mäsom alebo klobásami v priestoroch štartu.

Po skončení pretekov bol v priestoroch vyhlásovania výsledkov pripravený guláš, odovzdávanie cien víťazom jednotlivých kategórií, v každej kategórii sa vyhlásili prví piati pretekári. Ceny víťazom odovzdali predseda združenia Ing. Ján Gavalier, riaditeľ združenia Ing. Miroslav Grešo a podpredseda združenia Ing. Dušan Mikloš. Za domácich

■ V plnom nasadení

■ Víťazky kategórie žien

Foto: M. Grešo

Tatrawest, s. r. o., Zuberec
 Jased, s. r. o., Belá - Dulice
 Žiarce, a. s., Demänovská Dolina
 Orava Skipark, s. r. o., Orav. Podzámok
 Bufet u medveďa, Veľká Rača
 Mýto Ski Centrum, a. s., Mýto pod Ďumbierom
 Tatrapoma, a. s., Kežmarok
 Termont, s. r. o., Martin
 Športcentrum Liptovský Ján, s. r. o., Liptovský Ján
 Tatry Mountain resort, a. s., D. Dolina
 Doppelmayr, GmbH Stetten
 Techmont Snow, s. r. o., Poprad,
 B+B papier, Liptovský Mikuláš
 Scan Quikt, s. r. o., Liptovský Mikuláš
 LK Pezinská Baba, Pezínok
 JP Hulla, Bratislava
 Ski Park Ružomberok
 Ski Chem, s. r. o., Svit
 Športcentrum, s. r. o., Selce
 Park Snow, I. Tatranská, a. s., Št. Pleso
 Walman, s. r. o., Banská Bystrica
 Autoraster, s. r. o., Zvolen
 Technoalpin East Europe, s. r. o., Žilina
 Penzión Oščadnica
 Madast, s. r. o., Bratislava
 Snowwork, s. r. o., Mlynky
 Videocom Štancel, Kežmarok
 ZZ LAVEX Liptovský Mikuláš

Foto: M. Grešo

■ Úspešní pretekári z II. kategórie

■ Prví traja zo IV. kategórie nad 55 rokov

Foto: M. Grešo

Foto: P. Lovás

organizátorov sa vyhlasovania výsledkov zúčastnil Stanislav Urban. Držiteľom putovného pohára pre pretekára s najlepším dosiahnutým časom sa stal Peter Klauz z lyžiarskeho strediska Salamandra Resort Banská Štiavnica.

Po oficiálnom vyhlásení výsledkov nechýbala tradičná tombola pre štartujúcich pretekárov. Cien do tomboly sa opäť nazbieralo neúrekom, za čo ďakujeme týmto sponzorom:

■ Odovzdávanie putovného pohára Petrovi Klauzovi, pretekárovi s najlepším výsledkom

Foto: M. Grešo

■ Prví traja z najmladšej kategórie

■ Najúspešnejší pretekári III. kategórie

■ Ing. Stanislav Urban – organizátor štartu pretekov zo strediska Tatrawest

Ďakujeme majiteľom, zástupcom a domácim organizátorom zo spoločnosti Tatrawest Zuberec, ktorí nám umožnili zorganizovať preteky a v nemalej miere sa podieľali na ich príprave. Poďakovať chceme aj všetkým rozhodcom a technikom, ktorí sa starali o úpravu a postavenie trate, kontrolu na bránkach, zabezpečenie merania a ozvučenia. Vďaka patrí aj pracovníkom z obsluhy lanovky a lyžiarskych vlekov a bufetárom, ktorí zabezpečovali občerstvenie pre pretekárov. Osobitné poďakovanie patrí Jarovi Štancelovi z Kežmarku, ktorý opäť bezchybne a profesionálne zvládol meranie časov a vyhotovenie výsledkových listín.

Tibor Novajovský

ZUSAMMENFASSUNG

Am 31. März 2010 fand im Skizentrum Zverovka-Spálená in der Westlichen Tatra das 27. traditionelle Skirennen der Arbeiter der Skizentren statt.

SUMMARY

On 31 March 2010, the 27th traditional ski race of ski resort employees took place in the ski resort Zverovka-Spálená in the West Tatra Mountains.

P.č.	Št. č.	Meno	Rok	Klub	Čas	Odstup	P.č.	Št. č.	Meno	Rok	Klub	Čas	Odstup
Katégoria I. muži													
1	167	Marián Tréger	1985	TJ Tatran N. Boca	35.49		25	132	Juraj Záborský	1981	TMR Demänovská Dolina	45.19	9.70
2	158	Štefan Želasko ml.	1982	Plejsy Košice	36.05	0.56	26	176	Miroslav Fivek	1980	Roháče Zuberec	45.99	10.50
3	137	Milan Sumka ml.	1980	Jased Belá - Dulice	38.39	2.90	26	149	Lukáš Pavčiak	1991	SKI Park Ružomberok	45.99	10.50
4	147	Martin Lobo	1981	SKI Centrum Čertovica	39.02	3.53	28	175	Zdenko Mikuš	1979	TMR Demänovská Dolina	46.16	10.67
5	173	Martin Slabý	1976	Žiarce Dem. Dolina	39.23	3.74	29	150	Erik Kolesár	1979	TLD Tatranská Lomnica	46.42	10.93
6	179	Tomáš Siska	1991	SKI Bachledova	39.30	3.81	30	153	Tomáš Kubeňa	1985	TMR Demänovská Dolina	46.47	10.98
7	154	Peter Mesík	1984	Športcentrum Selce	39.96	4.47	31	135	Ján Božoň	1987	TLD Tatranská Lomnica	46.80	11.31
8	161	Peter Bracho	1978	Orava Skipark	40.19	4.70	32	169	Matúš Lukáč	1984	Športcentrum Lipt. Ján	48.23	12.74
9	177	Ivan Ríšik ml.	1976	SKI Centrum V. Boca	40.30	4.81	33	140	Rudolf Macháček	1975	SKI Park Ružomberok	49.63	14.14
10	142	Michal Tichák	1979	TMR Demänovská Dolina	41.22	5.73	34	164	Roman Hotera	1976	Technoalpin Žilina	49.83	14.34
11	165	Peter Chovančák	1982	Tatrawest Zuberec	41.62	6.13	35	145	Ivo Dobřík	1981	TMR Demänovská Dolina	49.85	14.36
12	152	Stano Lobo	1979	SKI Centrum Čertovica	42.17	6.68	36	170	Juraj Soska	1984	Tatrapoma Kežmarok	50.46	14.97
13	143	Marek Jančo	1985	Alpina Zuberec	42.40	6.91	37	181	Michal Rusko	1976	TMR Demänovská Dolina	55.55	20.06
14	155	Peter Húska	1982	TMR Demänovská Dolina	42.48	6.99	38	180	Martin Brezina	1979	Orava Skipark	1:04.00	28.51
15	157	Marián Koreň	1982	Salamandra Resort	42.85	7.36	39	146	Róbert Hířovský	1976	Techmont Snow Poprad	1:06.34	30.85
16	133	Ján Buocik	1983	PRO SKI Martinské hole	43.30	7.81	40	159	Rastislav Gonšhenica	1975	Roháče Zuberec	1:10.57	35.08
17	166	Marek Šiška	1981	Roháče Zuberec	43.33	7.84	DNS						
18	134	Ján Kvietok	1988	TMR Demänovská Dolina	43.72	8.23	136	Ing. Vladimír Bury	1981	Obec Skalité			
19	163	Miroslav Jantofák	1979	Tatrawest Zuberec	44.30	8.81	138	Ing. Daniel Michna	1976	Tatrapoma Kežmarok			
19	148	Vladimír Mišta	1983	SKI Park Ružomberok	44.30	8.81	144	Ján Kvoríak	1984	Park Snow Donovaly			
21	160	Miroslav Binder	1976	Žiarce Demänovská Dolina	44.35	8.86	DNF						
22	141	Jakub Semančík	1991	LK Baba Pezinok	44.56	9.07	156	Miroslav Vermeš	1989	TJ Lokomotiva Dedinky			
23	168	Dušan Vinžík	1983	SKI Park Ružomberok	44.64	9.15	DSQ						
24	131	Tomáš Urban	1981	Žiarce Demänovská Dolina	45.12	9.63	174	Michal Bažík	1983	Alpina Zuberec			

Výstavy

Alpitec 2010 a Prowinter 2010

Počas troch dní od 13. do 15. apríla 2010 bolo talianske mesto Bolzano dejiskom dvoch významných veľtrhov – 7. medzinárodného veľtrhu horských a zimných technológií Alpitec 2010 a 10. medzinárodného veľtrhu poskytovania služieb pre zimné športy Prowinter 2010. Na podujatiach sa zúčastnilo 370 vystavovateľov a približne 9 300 odborných návštevníkov.

Ponuka vystavovateľov, ktorí predstavovali svoje výrobky a služby na ploche 25 000 m², zaujala mnohých návštevníkov. Podľa štatistických údajov sa 42,7 % zaujímalo o veľtrh Prowinter, 19,6 % o Alpitec a 37,3 % o obidva veľtrhy, čo opäť

zdôraznilo perfektnú symbiózu oboch podujatí, ktoré sa spoločne konajú v Bolzane v dvojročných cykloch. Takmer 95 % opýtaných návštevníkov hodnotilo podujatie ako veľmi dobré, 2 % ako uspokojivé a len 3 % návštevníkov bolo nespokojných. Prirodzene, väčšina návštevníkov bola zo severného Talianska, avšak pozoruhodná návštevnosť z apeninskej oblasti a zo zahraničia potvrdila medzinárodný význam veľtrhu. Zahraniční návštevníci prišli z 20 krajín, medzi inými z Francúzska, Nemecka, Rakúska, Švajčiarska, Španielska, Fínska, boli tu aj delegácie z Číny, Ruska, Peru, Turecka a Japonska.

So zreteľom na také bohaté medzinárodné zastúpenie zložené z prevádzkovateľov lanových dráh, výrobcov horskej a zimnej techniky, lyžiarskych požičovní, technikov, obchodníkov a funkcionárov športových klubov, vyznievajú aj vyjadrenia vystavovateľov na priebeh podujatia pozitívne. Veľtrh vnímajú ako jedinečnú príležitosť predstaviť svoje stroje a zariadenia a osobne sa stretnúť so zákazníkmi, ktorý po ukončení sezóny má čas prísť, prezrieť si aprehodnotiť priebeh výstavy, ako aj pohovoriť si o investíciách do budúcnosti.

Zimná sezóna 2009/2010 našla pozitívny záver na veľtrhoch Alpitec/Prowinter v Bolzane, kde sa súčasne určili aj trendy pre novú sezónu. Úplným mag-

netom pre publikum bolo vyhodnotenie medzinárodnej súťaže Skiareatest. Viac ako 500 pozvaných hostí s napätím sledovalo odovzdávanie cien za zimnú sezónu 2009/2010 oceneným firmám z odboru lanovej dopravy a zimného cestovného ruchu v alpskej oblasti.

Záverečný veľtrhový deň patril 7. spoločnému lanovkárskeму dňu Južného Tirolska a Tirolska, za účasti 200 lanovkárov z celej tirolskej oblasti. Lanovkárska branža je jedným z nosných pilierov turizmu v alpskej oblasti. Politici oboch krajín a odborníci pre trh, trendy a vývoj dodali zástupcom z odboru odvalu na vstup do úspešnej budúcnosti. Takmer všetci rečníci sa dotkli témy spojeney s kampaňou medzinárodného športového zväzu FIS Privedme deti späť k snehu a zhodli sa, že deti a mládež dneška sa stávajú návštevníkmi lyžiarskych stredísk zajtrajška. V štatistikách cestovného ruchu Európy tvorí zimná dovolenka len 18 %, je za mestskou turistikou s 21 % a pobytom pri mori s 20 %. Zo zimných dovolenkárov je 80 % lyžiarov, ale smer vývoja k iným športom je skutočnosťou. Z tohto dôvodu je potrebné zmeniť lyžiarske strediská na strediská zimných športov a trendy vývoja by mali byť jasné. Potrebný je vývoj smerom k vysokohodnotnému turizmu s komplexnou koncepciou.

Ďalšie informácie na www.alpitem.it, www.prowinter.it.

Preklad tlačovej správy Eva Bajčiová

Foto: Z. Žideková

Expozícia firmy TechnoAlpin na výstave ALPITEC v Bolzane

SAM 2010 Grenoble • 21. - 23. apríl 2010

Medzinárodný veľtrh udržateľného rozvoja horských stredísk

Vitajte v krajine, kde hory sú krásne a zostávajú aj pre našich potomkov. Pod týmto sloganom sa konala výstava vo francúzskom Grenoble, bráne do Savojských Álp. Snahu zachovať krásy prírody pre ďalšie generácie bolo badať azda u každého vystavovateľa. Ekológia sa dostáva na popredné miesta. Či už modernizáciou v technickom riešení zariadení alebo použitím ekologicky vyhovujúcich materiálov.

Veľký dôraz sa kladie aj na letné využitie stredísk, prilákanie návštevníkov rôznymi doplnkovými aktivitami, napríklad využitie lanoviek vybudovaním tratí pre horské bicykle či rôznych dráh a toboganov. V neposlednom rade dobudovanie stredísk o snouparky pre freestyle lyžovanie s prekážkami, railami, možnosti tubingu a pod.

Veľtrh SAM sa koná každý druhý rok, a to v roku, kedy sa nekoná populárny Interalpín v Innsbrucku. V tomto roku sa na veľtrhu zúčastnilo 13 500 návštevníkov z 53 krajín sveta. Do veľkej rodiny lanovkárov sa zaradili aj experti zo vzdialenej, rýchlo sa rozvíjajúcej Číny i z Kanady. Vo výstavnom komplexe Alpexpo na ploche 37 400 m² sa predstavilo 530 vystavovateľov.

Predstaviť všetkých, prirodzene, nie je v našich možnostiach, preto v skratke uvedieme výrobcov a firmy, ktoré už na našom trhu majú určité zastúpenie a potenciálne sa môžu uplatniť.

Snežné pásové vozidlá

V tejto kategórii sa výrobcovia v najväčšej miere snažia o prevádzku čo najšetnejšiu k životnému prostrediu. Firma PRINOTH pri príležitosti ICMEE show v USA predstavila nový projekt Husky E-Motion. Uviedla úplne novú koncepciu elektrického pohonu stroja. Súčasne je motor štandardne vybavený filtrom pevných častí. Osobitnou výzvou pre konštruktérov bola snaha o dlhodobé zníženie emisií CO₂ bez vplyvu na zníženie výkonu stroja a zníženie komfortu obsluhy. Vyššiu mieru efektívnosti zaručuje zníženie spotreby nafty o 20 % v porovnaní s konvenčnými systémami pohonu. Súčasne model E-motion zaručuje zvýšenie krútiaceho momentu o 30 % a pri prídavných zariadeniach o 15 %.

Za povšimnutie u spomínaného výrobcu stojí aj stroj s označením Beast – Beštia, ktorý mal na tomto veľtrhu premiéru. Vybavený je najsilnejším navijakom 4,7 t. Šírka radlice je 6,045 m, šírka pásov 5,1 m a celková dĺžka 9,54 m. Dokáže upraviť o 40 % viac plochy ako bežné stroje. Vo verzii s navijakom môže upravovať aj najnáročnejšie zjazdovky.

KÄSSBOHRER tiež stavil na ekológiu a hospodárnosť prevádzky svojím modelom EQ1. Bližšie podrobnosti o účasti tejto firmy na výstave sa dočítate v rubrike Kässbohrer informuje.

Lanové dráhy

Na domácej pôde, pochopiteľne, dominovala francúzska firma Poma – Grenoble, ktorá predstavila horúcu novinku – 110-miestnu

kabínu Sigma pre pripravovanú rekonštrukciu lanovky spájajúcej Roosevelt Island s Manhattanom v New Yorku ponad East River. Na výstave bola prezentovaná jedna z dvoch kabín ešte pred expedíciou cez Atlantický oceán.

DOPPELMAYR – v tradičných modrých farbách predstavil nový typ sedačky s patentovaným bezpečnostným systémom SKIPP. Tento systém je určený pre bezpečnú prepravu najmä detí a je založený na princípe automatického blokovania sklopnej opierky. Podrobnejšie sme o tom písali v časopise LAVEX-info č. 1/2010.

LEITNER – aj keď na Slovensku ešte nie je žiadne zariadenie tejto firmy, stojí za povšimnutie. V spoločnej expozícii s Prinotom vystavovala niekoľko novinek, napríklad 8-miestnu sedačkovú lanovku s bublinami, 10-miestnu kabínu lanovky a zabezpečovací systém polohy lana na lanových dráhach s presným vyhodnotením poruchového stavu.

Zasnežovanie

Každým rokom investuje firma TECHNOALPIN milióny eur do výskumu a vývoja techniky zasnežovania. Jeho rozšírené oddelenia vyvinuli širokú škálu výrobkov a patentov. Najnovšou silnou zbraňou je inovovaný T40. (Bližšie v osobitnom článku TechnoAlpin.)

Pre JOHNSON CONTROLS NEIGE znamenala výstava SAM 2010 veľkú premiéru v znamení inovácií technológie zasnežovania na základe vysokovýkonného RUBIS EVOLUTION, ktorý prináša zvýšenie výkonu nukleátorovej hlavice najmä nukleátormi novej generácie s tretím prídavným nukleáčnym okruhom v hlavici. Hlavica je umiestnená v osi stožiaru. Tieto inovácie umožnia vyššie výkony pri výrobe snehu. Znížila sa tiež štartovacia mínusová teplota na –2° C. Minimálny tlak na prevádzku je už od 18 barov. Systém je odolný voči nepriaznivému vetru a možno ho použiť pre všetky profily zjazdoviek.

YB-VENTIL – inováciou prešiel aj ovládací ventil YB-Valve. Je kompaktnější a ľahší, čo uľahčuje jeho nastavenie, umožní viac priestoru v šachte. Navyše, vodné a vzduchové okruhy sú úplne nezávislé, ventil obsahuje vzduchový filter a spoľahlivý odvodňovací systém pri každom odstavení zasnežovacieho systému. Všetky tieto technické inovácie sú podporované novým Liberty softvérom.

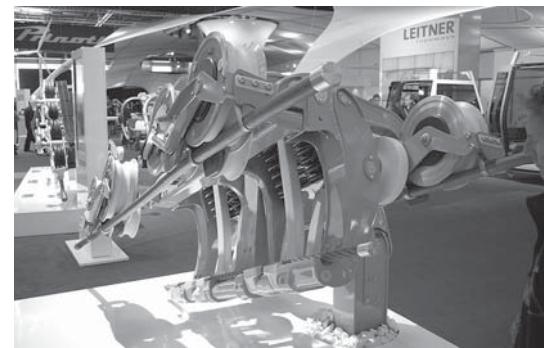
SUFAG preberá značky GEMINI

Nosným programom firmy Sufag bol dlhých 25 rokov vrtulový systém snehových kanónov. Teraz rozšírená skupina Snownet ohlásila fúziu s osvedčeným tyčovým systémom Gemini, čím Sufag vstupuje na trh s rozšíreným sortimentom. Prevzatím značky Gemini posilňuje Sufag svoje postavenie na trhu, rovnako ako technológia v odbore zasnežovania.

Ing. Peter Lovás

■ Pohľad do výstavných priestorov

■ Na výstave SAM v Grenoble predstavila firma Leitner 3S systém – behúň lanovej dráhy

■ 10-miestna kabína SIGMA firmy Poma

■ Expozícia firmy Johnson Controls Neige

Z kroniky lanovkárov

Naši jubilanti

Ing. Jozef Debre

■ Ing. Jozef Debre pri oslave svojho jubilea

Medzi tohtoročných päťdesiatnikov sa zaradil aj generálny riaditeľ a predseda predstavenstva Tatrapoma Ing. Jozef Debre.

Narodil sa v roku 1960 v Kežmarku. Po skončení vysokoškolského štúdia na Strojníckej fakulte Vysoké školy technickej v Košiciach a absolvovaní základnej vojenskej služby začal pracovať na oddelení konštrukcie a projekcie lyžiarskych vlekov vo vtedajšom Tatranskom podniku miestneho priemyslu v Kežmarku.

V roku 1988 sa stal šéfkonštruktérom lyžiarskych vlekov a v roku 1992 vedúcim konštrukcie a projekcie lanoviek a vlekov Tatrapoma. V roku 1995 sa stal generálnym riaditeľom a. s. Tatrapoma, kde pôsobí doteraz ako riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti. Ako vidno, celý doterajší pracovný život zasvätil výrobe horských dopravných zariadení na Slovensku.

V jeho súkromnom živote je na prvom mieste relax s rodinou, má tri deti – dvoch už dospelých synov a 9-ročnú dcérku. K jeho záľubám, na ktoré má stále menej času vzhľadom na pracovné vyťaženie, patrí oddych pri dobrej knihe a rekreačný šport, napríklad lyžovanie, plávanie a horský bicykel.

Milý Jozef, dovoľ, aby som Ťa osobne a tiež v mene predstavenstva združenia poďakoval za osobný prínos v rozvoji lanovkárskeho odboru na Slovensku, poprial veľa zdravia, pohody a radosti v rodinnom živote a veľa chuti do realizovania všetkých plánov v osobnom i pracovnom živote.

Ing. Miroslav Grešo

K úprimným gratuláciám sa pripája aj redakcia časopisu LAVEX-info, s ktorou ste určitý čas spolupracovali vo funkcii člena redakčnej rady. Súčasne chceme poďakovať za pranie, ktoré prostredníctvom nášho časopisu posielate celej lanovkárskej rodine v znení:

Dovoľte mi popriať veľa zdraru čitateľom LAVEX-info, ako aj širokej lanovkárskej verejnosti na Slovensku (a aj mimo Slovenska) a veľa dobrých rozhodnutí zodpovedným inštitúciám na Slovensku pri rozvoji nášho cestovného ruchu, aby táto naša super krásna krajina mohla rozvíjať svoj turistický potenciál a stať sa klenotom turizmu v strednej Európe.

Ing. Jozef Debre

Päťdesiatnik Ing. Roman Gric

Významného životného jubilea – 50 rokov – sa v júni t. r. dožíva človek, ktorý vlastne nie je profesionálnym lanovkárom, ale je s týmto odborom spojený už viac ako tesne. Dopisovateľa rakúskeho lanovkárskeho časopisu ISR – Internationale Seilbahn-Rundschau asi nemusíme väčšine našich lanovkárov predstavovať, poznajú ho nielen z pravidelnej účasti na všetkých výstavách Interlavex, kde zastupuje časopis ISR, ale mnohí ho už dlhšie poznajú aj z jeho návštev v strediskách.

Oficiálnym dopisovateľom ISR je už 22 rokov a za ten čas uverejnil vyše 170 článkov o lanovej doprave, publikuje aj v českých médiách (asi 150 článkov), ako aj v časopise LAVEX-info.

Po maturite na gymnáziu študoval Ing. Roman Gric na Stavebnej fakulte Vysokého učenia technického v Brne, odbor vodné stavby a vodné hospodárstvo. Problematika vodného hospodárstva je jeho celoživotnou profesiou. Ešte pred vojenskou základnou službou nastúpil do podniku Povodie Moravy, kam sa po vojnecine vrátil a pracuje doteraz. Posledných desať rokov má na starosti agendu hraničných tokov, kde popri svojich odborných znalostiach uplatňuje aj nemčinu.

Lanovkám sa môže venovať len vo svojom voľnom čase a ako pracovník štátnej organizácie si na všetky svoje cesty za lanovkami musí brať dovolenku. To však je v poslednom čase dosť problém, pretože v mesiacoch február – marec, kedy vrcholí zimná sezóna, sa konajú rokovania Česko-rakúskej komisie pre hraničné vody, ktoré mu napríklad znemožnili uskutočniť plánované návštevy nových lanoviek v slovenských lyžiarskych strediskách. Veľa ciest za lanovkami podniká cez prázdniny, kedy medzinárodné aktivity vodohospodárskych organizácií sú väčšinou v útlme – prirodzene, ak práve vtedy nie sú povodne.

O jeho celoživotnej záľube v lanovej doprave sme podrobne písali v časopise Lavex-info č. 3/2008, ale pre pripomenutie uvádzame, že k záujmu o lanovky ho ako 12-ročného privedli lanovky vo Vysokých Tatrách, najmä lanovka na Lomnický štít. Publikačná činnosť je len časťou jeho práce venovanej lanovej doprave. Veľa času venuje aj zberateľskej činnosti. Všetky relevantné materiály o lanovej doprave triedi a ukladá do svojho archívu, ktorý dnes predstavuje viac ako 15 tisíc vlastných fotografií, niekoľko tisíc pohľadníc, vyše 750 tematicky triedených zložiek podľa prevádzkovateľov a výrobcov a, prirodzene, okrem 29 kompletných ročníkov časopisu ISR aj ďalšie časopisy, napríklad Seilbahnen

International, Mountain Manager, Quote Neve a, samozrejme, LAVEX-info a český Informačný bulletin SPLV. S príchodom digitalizácie pribudlo v jeho archíve aj množstvo materiálov, objem ktorých sa meria na gigabajty.

Popri želaní silného zdravia, energie a pohody, prajeme nášmu jubilantovi aj dostatok voľného času pre jeho publikačnú a zberateľskú činnosť o lanovej doprave a pre jeho vzťah k slovenským zariadeniam lanovej dopravy.

Šesťdesiatnik Ján Čunderlík

Do kruhu šesťdesiatnikov v januári t. r. vstúpil aj Ján Čunderlík, dlhoročný pracovník na lanovkách a lyžiarskych vlekoch. Narodil sa 2. januára 1950 v Banskej Bystrici, detstvo prežil v malej dedinke obkolesenej horami – Turecká.

Po ukončení povinnej školskej dochádzky začal pracovať v OSP Banská Bystrica, kde sa vyučil za elektromechanika. V tomto podniku pracoval do roku 1970. Neskôr sa zúčastnil na výstavbe sedačkovej lanovky a lyžiarskych vlekov v jeho rodnej Tureckej. Tu, ako zamestnanec PCR Javorina, začal pracovať ako strojník lanovej dráhy Turecká – Krížna. Ako pracovník PCR Javorina sa podieľal na výstavbe 3-miestnej sedačkovej lanovky Donovaly – Nová Hofa a lyžiarskeho vleku Patočiny. V PCR Javorina pracoval až do roku 1990, kedy PCR Javorina zanikol.

Neskoršie jeden rok pracoval vo firme Hagara, ktorá vlastnila lyžiarsky vleč v stredisku Králiky. Po roku sa vrátil na sedačkovú lanovku Turecká – Krížna, ktorá už mala nového majiteľa, firmu Hosch. Po krachu tejto firmy si v roku 1992 otvoril živnosť – v lete robil osvetlenie interiérov, v zime pracoval pre firmu Ski Centrum Donovaly na lyžiarskom vleku Záhradište. Po výstavbe sedačkovej lanovky Unifix Záhradište sa stal náčelníkom tejto dráhy. Podieľal sa aj na výstavbe lyžiarskeho vleku na Záhradišti a súčasne bol pri demontáži sedačkovej lanovky Donovaly – Nová Hofa, pri výstavbe ktorej, pred 30 rokmi, tiež pracoval. Vypomáhal aj pri výstavbe novej sedačkovej lanovky Telexim Donovaly – Nová Hofa. V súčasnosti pracuje stále ako náčelník LD Unifix Záhradište, v stredisku Park Snow Donovaly.

Pri príležitosti jeho životného jubilea mu touto cestou ďakujeme za 40-ročnú prácu pri výstavbe a prevádzke osobných horských zariadení a želáme mu veľa zdravia a sil do ďalších rokov.

Zo života našich stredísk

Lyžiarske stredisko Ski Makov

V pohorí Javorníkov, neďaleko obce Makov, sa nachádza lyžiarske stredisko Ski Makov. V rámci kategorizácie lyžiarskych stredísk na Slovensku získalo tri hviezdičky (***) . Ide o stredisko charakteristické pre rodinné lyžovanie, ktoré leží v nadmorskej výške 600 až 948 m n. m. Prevádzkovateľom strediska je spoločnosť Ski Makov, s. r. o. Práve z rozhovoru s jej konateľom, MIROSLAVOM MOKRÁŠOM, sme získali informácie o vzniku, súčasnej vybavenosti i plánoch ďalšieho rozvoja strediska.

■ Aké boli začiatky strediska, kto ho budoval, inicioval jeho zrod a ako stredisko postupne vyrastalo?

Stredisko, v lokalite Makov – Čierne, začala v roku 1978 budovať Jednota, spotrebné družstvo Čadca. Najskôr sa vybudovali dva lyžiarske vleky, jeden bol Tatrapoma H 210 v dĺžke 1 200 m, druhý, tiež Tatrapoma P s dĺžkou 150 m. V roku 1988 začala Jednota aj s budovaním okolitej infraštruktúry, rozostavali hotel a pri vlekoch aj espresso. Obe stavby zostali rozostavané, naďalej sa prevádzkovali len lyžiarske vleky a dolu na parkovisku bol zriadený provizórny bufet. V nastávajúcich rokoch sa v stredisku vystriedalo niekoľko nájomcov, malý lyžiarsky vlek 150 m prestal fungovať a bol zlikvidovaný. Napokon od Jednoty areál sprivatizovala súkromná spoločnosť, ktorá ten jediný vlek prevádzkovala do roku 2004.

V zimnej sezóne 2004/2005 už prevádzku zabezpečovali terajší majitelia a v marci 2005 bola založená spoločnosť Ski Makov, ktorá tu začala s investíciami. Hlavnými iniciátormi rozvoja strediska a jeho celkového riešenia boli Martin Pavlík, ktorý je v súčasnosti vedúcim strediska, Stanislav Vlkovič a ja. Pred sezónou 2004/2005 sme urobili kompletnú rekonštrukciu vleku H 210. Bol v prevádzke od roku 1978 a nič sa doňho neinvestovalo. Urobili sme preto novú elektroinštaláciu, novú rozvodnú elektroskriňu, nové kotvové závesy. Narýchlo sme si zapožičali snežné pásové vozidlo PB 280 na úpravu lyžiarskeho svahu, zakúpili sme časť pokladničného systému na bezkontaktné karty a zakúpili sme detský lanový vlek v dĺžke 150 m.

■ Aký bol ďalší priebeh rozvoja strediska?

V lete 2005 sme sa zamerali na výstavbu infraštruktúry. Postavila sa nová trafostanica, vodovodná, kanalizačná a elektrická prípojka pre multifunkčnú budovu, rozšírenie parkovacích miest, postavili sme lyžiarske vleky Tatrapoma H 210 v dĺžke 1 450 m a Tatrapoma P v dĺžke 340 m. Ďalej sme vybudovali multifunkčnú budovu s bufetom a prekrytou terasou s hygienickými zariadeniami, pokladňou pre skipasy, skladovými priestormi a garážou pre SPV. Zakúpili sme ojazdené SPV PB 280 a nový snežný skúter Lynx 800, ktorý slúži tak vlekárom pre rýchly zásah na vlekoch, ako aj zdravotníkom. Dobudovali sme turniketový systém, predĺžili pôvodnú zjazdovku pri starom vlek, pre ktorú sme museli urobiť výrub v lese, vybudovali sa nové trate a zakúpili a upravili pozemky pod

vlekmi a zjazdovkou.

V roku 2008 to bola výstavba vysokotlakového automatického zasnežovacieho systému firmy Technoalpin, podávacia čerpací stanica na odbornom mieste pri potoku, ktorá je vzdialená 700 m, budova hlavnej čerpacej stanice, zakúpili sme osem snežných kanónov M 18 A automatic, vybudovali sme osvetlenie zjazdovky dlhej 120 m a snoutubing. Prišlo aj k odpredaju rozostavaného hotela súkromnému investorovi, ktorý začal s jeho dostavbou. Hotel by sa mal otvoriť v tomto roku. Takisto sme vybudovali čističku odpadových vôd pre rekreačný komplex Ski Makov.

V roku 2009 sme zrealizovali výstavbu novej budovy pre technické zázemie vlekov a vlekárov a prípojku káblovej televízie.

■ Investície v stredisku, ktoré ste v posledných rokoch realizovali, sú viditeľné. Ako prebiehalo financovanie z ekonomickej stránky - z vlastných zdrojov alebo ste získali finančnú pomoc od štátu alebo z európskych fondov?

Úhradu všetkých investícií - výstavbu ďalších vlekov a pod. sme realizovali viac-menej z vlastných zdrojov. Existovala jedna pôžička od súkromnej, ale nám blízkej spoločnosti. Môžeme teda povedať, že investície financujeme z vlastných zdrojov. V roku 2008 sme sa neúspešne pokúšali získať prostriedky aj z európskych fondov.

■ Lyžiarske stredisko sa nachádza v CHKO Kysuce. Aké sú v lokalite strediska ochrannárske záujmy? Mali ste problémy pri výstavbe strediska, prípadne, mohli by nastať pri ďalšom rozširovaní strediska?

Stredisko sa skutočne nachádza na území CHKO Kysuce, ale v našej lokalite nie sú špeciálne požiadavky na ochranu územia, nenachádzajú sa tu žiadne vzácne lokality, biotopy a pod. Jediným problémom, ktorý sme mali, bol pri výstavbe druhého lyžiarskeho vleku. Museli sme vypracovať štúdiu EIA, ktorá sa schvaľovala na Ministerstve životného prostredia SR a príslušnom Úrade životného prostredia v Čadci. Pri predĺžení starej zjazdovky sa zasiahlo do lesného porastu, bol potrebný výrub v dĺžke asi 200 m a šírke asi 60 m.

■ V podtitule loga vášho strediska na internete je uvedené, že stredisko je určené najmä pre rodinné lyžovanie. Aká klientela stredisko predovšetkým vyhľadáva? Sú to jednoduchí návštevníci alebo aj viacdňoví, domáci či aj zahraniční?

Foto: M. Grešo

■ Vedúci strediska SKI MAKOV - Ing. Miroslav Mokráš

Naše lyžiarske stredisko je skutočne orientované na rodinné lyžovanie, na rodiny s deťmi. Máme pomerne široké zjazdovky, ktoré nie sú až také náročné. Čo sa týka bezpečnosti na zjazdovkách, vzhľadom na to, že majú trávnatý podklad, nebyvajú zľadovatené. Preto si ich obľúbili práve rodiny s deťmi a starší lyžiari. V minulosti v stredisku prevládali lyžiari z Česka, v posledných dvoch rokoch sa to vyrovnáva, ak už nastal stav, že je viac lyžiarov zo Slovenska.

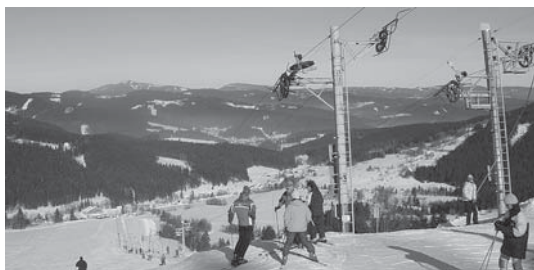
Vzhľadom na to, že v Makove nie je dostatok ubytovacích kapacít, prevažujú jednoduchí návštevníci, samozrejme, cez Vianoce a jarné prázdniny prichádzajú aj na týždenné či víkendové pobyty. Preto sme radi, že sa uskutočnil odpredaj rozostaveného hotela a jeho dostavba, čo zvýši kapacitu ubytovania. Z českej strany prichádzajú návštevníci najmä z oblasti Valašského Meziříčí, Zlína, Vsetína a pod., zo slovenskej strany sú to najmä lyžiari zo stredného Považia, od Trnavy až po Žilinu. Pre nedostatočné ubytovacie kapacity vyššieho štandardu nás zahraniční klienti zatiaľ veľmi nenavštevujú. Stredisko organizuje aj lyžiarske zájazdy pre žiakov z okolitých škôl, týždenné pobyty do ubytovacích zariadení v Makove pre školy z južných miest.

■ Jedným z významných marketingových prvkov lyžiarskych stredísk sú rôzne organizované podujatia športového alebo spoločenského charakteru. Ako je to vo vašom stredisku?

Snažíme sa organizovať aj takéto podujatia. Napríklad tento rok vo februári sa uskutočnil už 2. ročník Mountain - school snowshow. Bol to podujatie, ktoré organizovali inštruktori lyžovania. O zábavu sa staralo Rádio

■ Pohľad na lyžiarske svahy v stredisku SKI MAKOV

■ Lyžiarsky vleč sprístupňuje zjazdové trate

Čas, ktoré celý deň zabezpečovalo hudobnú produkciu, vyhlasovali výsledky súťaží, ktoré prebiehali v dvoch disciplínach – v skokoch na snouborde cez prekážky a lyžiarskom slalome pre deti do trinásť rokov. Súčasne sa na svahu testovali lyže, ktoré si návštevníci mohli požičať, a tak otestovať novinky. Akcia so záverečným ohňostrojom trvá celý deň.

■ Všetky lyžiarske strediská na Slovensku musia bojovať o návštevníkov, preto sa snažia rozšíriť ponuku služieb, pripravovať príťažlivé programy a pod. Čím chcete v budúcnosti obohatiť ponuku služieb, aby ste mohli získať priazeň aj ďalších návštevníkov?

V najbližšom období sa naše lyžiarske stredisko plánuje zamerať na dobudovanie a zvýšenie kapacity zasnežovacieho systému. Hoci posledné dva roky bola sezóna viac-menej úspešná, (lyžovalo sa od decembra do konca marca), riziko zhoršenia klimatických pomerov nás stále núti zamýšľať sa nad dobudovaním zasnežovania. Do budúcej sezóny by sme chceli vybudovať snoubordový park, čím by boli snoubordisti oddelení od zjazdovky, mali by vlastný areál aj s vlekom a ďalší vleč by sme postavili aj pre lyžiarov. Najväčším problémom Makova sú ubytovacie zariadenia, takže musíme sa viac zameriavať na zvýšenie ubytovacích kapacít. V pláne je projekt, podľa ktorého by investor na priľahlom svahu vybudoval rekreačnú chatu zrubového typu, dokončuje sa aj hotel, ktorý by mal byť otvorený už v nasledujúcej zimnej sezóne.

Ďakujeme za informácie a prajeme, aby sa lyžiarskemu stredisku Ski Makov podarilo všetky zámery úspešne zrealizovať.

ZUSAMMENFASSUNG

Präsentation des Skizentrums SKI MAKOV, das sich in der wunderschönen Naturumgebung des Gebirges Javorníky an der tschecho-slowakischen Grenze befindet. Das Skizentrum wird vor allem an Familienski fahren orientiert.

SUMMARY

Presentation of the ski resort SKI MAKOV, which is situated in the beautiful natural surrounding of the Javorníky Mountains on the Czecho-Slovak border. The ski resort is oriented especially at family skiing.

Lanovkáři, ako ich nepoznáme

Dnes v našej rubrike nebudeme predstavovať iba lanovkára, ktorým je Igor Bobák, ale aj dielo, ktoré vytvoril. Je to Slovenské lyžiarske múzeum v Podkoniciach.

Prvý raz som sa s IGOROM BOBÁKOM stretol na dialku, pri čítaní článku v osobitnej prílohe denníka SME, kde ho prezentovali ako zakladateľa jediného lyžiarskeho a lanovkárskeho múzea na Slovensku. Druhý raz sme sa už stretli osobne na pretekoch lanovkárov a vlekárov v Spálenej, kde som ho požiadal o rozhovor pre náš časopis.

Dnes sme sa stretli opäť, priamo v Slovenskom lyžiarskom a lanovkárskom múzeu v Podkoniciach.

■ Predtým, ako sa vydáme na prehliadku múzea a jeho expozícií, prezradte nám niečo o vás, o vašom súkromí, ale aj o tom, kedy sa vytvoril váš vzťah k lyžovaniu a všetkému, čo s týmto športom súvisí.

Pochádzam z obce Podkonice a budova múzea je rodičovským domom. Už ako malému, azda trojročnému chlapcovi, mi otec prvý raz pripol malé papučkovité lyže a postavil ma na sneh. To sa mi tak páčilo, že večer som si lyže ani za svet nechcel vyzuť. Tam niekde v podvedomí začal klíčiť stále narastajúci vzťah k lyžiam a lyžovaniu. Lyže sa stali mojou srdcovou záležitosťou. Ako pätnásťročný chlapec som začal zbierať lyže, najskôr som do šopy odkladal svoje lyže, neskôr k nim pribúdali lyže od priateľov a známych. Vtedy som si vôbec nemyslel, že raz z toho bude múzeum.

Vyštuďoval som strednú elektrotechnickú školu, pracoval som v elektrotechnike. Zúčastnil som sa pri výstavbe či rekonštrukciách viacerých lanových dráh, napríklad lanovky na Brhliská v Jasnej, pri stavbe hornej i údolnej stanice, kde sme pri murovaní, ako to bývalo zvykom, zamurovali do steny fľašku. Možno by ju teraz pri rekonštrukcii mohli nájsť. Mám päťčlennú rodinu, tri už dospelé deti. Syn pracuje v Bratislave, jedna dcéra je vydatá v Banskej Bystrici a druhá študuje na vysokej škole v Ružomberku.

■ Ako vznikla myšlienka vybudovať lyžiarske múzeum práve v tejto malej dedinke pod Prašivou – v Podkoniciach?

Pýtate sa ma, prečo práve v Podkoniciach? Nuž preto, že už v 20. rokoch minulého storočia sa v Podkoniciach konali lyžiarske preteky v zjazde o Cenu Podkoníc. Existenciu týchto pretekov potvrdzujú autentické dokumenty, ktoré sú tiež medzi exponátmi múzea.

Keď som 1. septembra 2007 múzeum otváral za účasti mnohých významných osobností slovenského lyžovania, ponúkol mi banksobystrický župan pomoc v získaní

Foto: M. Grešo

■ Igor Bobák, zakladateľ slovenského lyžiarskeho múzea v Podkoniciach

priestorov pre múzeum v Banskej Bystrici alebo na Donovaloch. Odmietol som to, pretože chcem, aby sa trochu zviditeľnil aj vidiek, aby sa zviditeľnilo aj toto miesto, kde sa lyžovanie začína.

V súčasnosti je v múzeu vystavených viac ako 750 exponátov – lyží, lyžiarskych palíc, rôzne druhy lyžiarskeho viazania, lyžiarskych topánok, lyžiarskeho výstroja, čo dokumentuje ich vývoj. Je tu galéria fotografií a textovej dokumentácie z histórie lyžovania na Slovensku, z významných lyžiarskych podujatí a, prirodzene, trofeje, ceny a medaily.

■ Ako ste tvorili jednotlivé expozície, aby dávali čo najlepší prehľad o vývoji lyžovania?

Jednotlivé exponáty sa nachádzajú v štyroch miestnostiach, ktoré som pomenoval podľa charakteru vystavovaných exponátov. V podkroví mám depozitár, kde sú predbežne ďalšie stovky artefaktov, ktoré čakajú na úpravu ďalších priestorov. Ešte by som pripomenul, že mám viac ako 750 párov lyží a získal som certifikát za zbierku lyží, ktorá ma oprávňuje prihlásiť sa do Guinnessovej knihy rekordov. V exteriéri múzea sa nachádza expozícia lanoviek a vlekov.

Prejdime sa teraz po jednotlivých expozíciách. V suteréne je miestnosť, tzv. skalná, kde sa nachádzajú ukážky z obdobia pred vyše 100 rokov. Tie dokumentujú, ako ľudia na Slovensku začali so sklzom na snehu. Sú tu krňáčky, ktoré používali najmä na zvoz

■ Pohľad na expozíciu lyží

■ **Lyžiarska bunda prvého slovenského pretekára Karola Bruka**

dreva z lesa, menšie typy krňáčiek a sánok pre zábavu detí na snehu, ako aj snežnice, ktoré v minulosti slúžili na pešiu chôdzu po snehu.

V miestnosti, ktorú som nazval **drevená**, sú vystavené len drevené lyže storočné i staršie spolu s výstavnou skriňou, kde sú znaky lyžiarskych osobností z čias Rakúsko-Uhorska a výstavná tabuľa, ktorá hovorí o začiatkoch lyžovania na Slovensku a v Európe. Sú tu lyže, ktoré majú 130 rokov, ktoré zo Švajčiarska doviezol Dr. Szontagh, zakladateľ kúpeľov v Smokovci v čase, keď ich ľudia na Slovensku ešte nepoznali. Mal ich vystavené v lekárni v Smokovci. Pri lyžovaní sa používali palice, boli z bambusu, máme tu niekoľko vzácných exemplárov. Naši ľudia si vyrábali palice z liesky.

V tejto miestnosti máme aj bundu prvého slovenského pretekára Karola Bruka, ktorý pracoval na prvej tatranskej lanovke z Tatranskej Lomnice na Skalnaté Pleso. Lyžovali a lyžujú aj jeho potomci (Žampovci), jeho právnik patrí dnes k najlepším súčasným slovenským lyžiarom. Možno povedať, že vzťah k lyžovaniu sa traduje v rodinných generáciách. Boli to už spomínaní Brukovci, ale aj Krajňákovci, Šoltýsovcia a mnohí ďalší. Napríklad Janka Šoltýsová, dnes Gantnerová, bola pri otvorení múzea, jej otec bol vynikajúci lyžiar, potom Janka a dnes jej dcéra, ktorá už bola na ZOH v Turíne i v tomto roku vo Vancouveri.

K cenným exponátom patria lyže z Nórska, ktoré v Tatrách požíčovali návštevníkom. Jedným z nich bol aj Karol Wojtyła a práve lyže, na ktorých lyžoval neskorší pápež Ján Pavol II., patria k našim vzácnostiam.

V miestnosti sa nachádzajú aj skialpinistické lyže, pretože skialpinizmus nevznikol až v teraz, ako si mnohí myslia, rozvíjal sa už v 20. rokoch minulého storočia. Dopĺňajú ich originálne tulenie pásy.

Lyže a dokumentácia o lyžiarskych pretekoch z posledných desaťročí sa nachádzajú v miestnosti s menom **preteková**. Tu máme lyže slávnych svetových pretekárov, napríklad Franza Krammera, Ingemara Stenmarka, bratov Mährových, Alberta Tombu a ďalších, ale aj našich vynikajúcich lyžiarov a lyžiarok, napríklad Jany Šoltýsovej-Gantnerovej, sestier Kuzmanových a ďalších.

Múzeum má aj veľmi bohatú dokumentáciu o významných lyžiarskych podujatiach, napríklad o všetkých ročníkoch Veľkej ceny Demänovských jaskýň, o majstrovstvách sveta v lyžovaní, o ZOH...

Jednotlivé expozície lyží dopĺňajú lyžiar-

ske topánky, rôzne viazania lyží a lyžiarskeho výstroja, ktoré sa tiež menili, vylepšovali, a tak dokumentujú vývoj aj v tejto oblasti. Prirodzene, nechýbajú ani rôzne trofeje, poháre, medaily, plakety a množstvo fotografií, tlačených materiálov - plagáty, prospekty a knihy. Osobne si veľmi cením fotografiu Dr. Michala Guhra, zakladateľa pretekového lyžovania na Slovensku, v Tatranskej Polianke má pamätnú tabuľu.

Cenný je tiež list od súčasného slovenského prezidenta Ivana Gašparoviča, ktorý mi napísal, že fandi tomuto múzeu a že príležitostne sa určite príde osobne pozrieť. Pre mňa veľmi vzácna je kniha Jozefa Nižňanského o lyžiarskom športe na Slovensku, ktorú napísal v 30. rokoch minulého storočia. Jeden výtlačok poslal aj vtedajšiemu prezidentovi T. G. Masarykovi, na vydanie knihy prispel aj Andrej Hlinka. Takých vzácností je v múzeu skutočne veľa a nemožno ich všetky čitateľom vášho časopisu predstaviť. Treba prísť osobne a prezrieť si podrobne jednotlivé expozície.

Keď som v roku 2007 otvoril lyžiarske múzeum, stále som mal pocit, že mi tu niečo chýba. Uvedomil som si, že sú to lanovky a vleky. Preto som postupne v exteriéri múzea začal budovať expozíciu lanoviek a lyžiarskych vlekov. Začal som postupne, prakticky z celého Slovenska zväzať lanovky a vleky, ktoré už doslúžili, boli vymenené za nové, modernejšie, ale bola by škoda, keby po nich nezostala žiadna pamiatka. Na mnohých som musel urobiť čiastočnú rekonštrukciu. Túto expozíciu budujem preto, aby sme mohli našim potomkom ukázať, na čom sme sa vozili. Skanzen lanoviek som sprístupnil v roku 2009.

Prvou lanovkou bola sedačková lanovka Von Roll, bol to typ vertikálnej sedačkovej lanovky, aké slúžili na troch miestach - vo Vrátnej od roku 1955, Chopok-sever 1957, Chopok - juh 1959.

Ďalším exponátom je 1-miestna sedačková lanovka, ktorá vozila lyžiarov vo Vrátnej na Grúň. Nebola odpojiteľná, chodila dokola, ale mala výklopné sedačky, aby na ne nepadal sneh. Klenotom múzea je kabínka z roku 1937, bola 30-miestna + sprievodca, premávala z Tatranskej Lomnice na Skalnaté Pleso. Keďže patrila železničiarom, sprievodca bol v železničiarkej uniforme.

Je tu aj kabínková lanovka, ktorá premávala na Málino Brdo a ten istý typ aj na Skalnaté Pleso. Kabínku som zháňal azda päť rokov, až mi raz Dušan Gríger zavola: Choď do

■ **Zakladateľ pretekového lyžovania na Slovensku Dr. Michal Guhr**

■ **Kabínka pôvodnej lanovky Tatranská Lomnica - Skalnaté Pleso**

Malého Slavkova, tam je jeden pán, ktorý má dve kabínky. V jednej pestuje paradajky, ale tú druhú ti predá. Máme aj lanovku, ktorá je kurióznou tým, že ju nadšenci vyrobili na kolene. Je to lanovka z Chvatimechu. V expozícii je aj kabínka vajíčko, ako ju návštevníci z Jasnej volali. Pekne sa otvárala a mala výhodu, že premávala aj pri trochu väčšom vetre ako tá nová 8-miestna. Postupne pribúdajú ďalšie.

Z lyžiarskych vlekov je pozoruhodný prvý vlek, ktorý premával zo Štrbského Plesa na Solisko. V tomto prípade som musel urobiť repliku, pretože bol z dreva a nezachoval sa. Bol kurióznou tým, že lyžiar sa naň pripájal pomocou elektrikárskych opaskov, ktorými boli opásaní, alebo mali na sebe kotvičku, a tak ich ťahal hore.

Ďakujeme Igorovi Bobákovi za perfektný výklad a ospravedlňujeme sa mu, že všetky jeho informácie, hoci veľmi zaujímavé, sme do časopisu nezaradili. Veríme však, že všetci, ktorých táto tematika zaujíma, sa čoskoro vyberú osobne do Podkoníc. Za naše združenie sľubujem, že pri všetkom, čo bude v našich silách pri zaoštrávaní ďalších exponátov, mu radi pomôžeme.

Miroslav Grešo

ZUSAMMENFASSUNG

Im kleinen Dorf Podkonice in der Mittelslowakei wurde im Jahr 2007 das Slowakische Skimuseum eröffnet. Es präsentiert die Geschichte des Skisports in der Slowakei. Heutzutage beherbergt das Museum mehr als 750 Exponate - Skier, Skiausrüstung, Seilbahnen und Skilifte sowie ein paar Kuriositäten, wie zum Beispiel Skier, auf denen Karol Wojtyła, der spätere Papst Johannes Paul II., in der Tatra skigelaufen ist.

SUMMARY

In 2007, the Slovak Ski Museum was opened in the small village Podkonice in Central Slovakia. It presents the history of ski sport in Slovakia. Today, it houses more than 750 exhibits - skis, ski equipment, cable ways and ski lifts as well as some curiosities, for example the skis on which Karol Wojtyła, the later Pope John Paul II, skied in the Tatras.

Nové lanovky na Slovensku

Lyžiarske stredisko Jasná - lokalita Otupné

V našom najväčšom lyžiarskom stredisku Jasná, na severných svahoch Chopka v lokalite Otupné, uviedli v závere roka 2009 do prevádzky novú 8-miestnu kabínkovú lanovú dráhu Grand - Jet. Nahradila pôvodnú 4-miestnu kabínkovú lanovku TC4 výrobcu TATRAPOMA Kežmarok, ktorá bola v prevádzke od roku 1984.

Pôvodná lanovka s prepravnou kapacitou 1 200 os./h, šikmou dĺžkou 1 588 m a prevýšením 282 m slúžila nepretržite do apríla 2009 bez akýchkoľvek technických či prevádzkových problémov. Počas tohto obdobia prepravila viac ako 10 miliónov cestujúcich.

Z dôvodov celkovej modernizácie lyžiarskeho strediska Chopok – sever, ale aj pre vysoký stupeň opotrebovania zariadenia a veľkej obľuby lokality Otupné ro-

dinnými lyžiarmi, rozhodlo sa v roku 2008 o výmene lanovej dráhy Otupné za novú 8-miestnu kabínkovú lanovku s vyššou prepravnou kapacitou typu 8 MGD výrobcu Doppelmayr.

Lanová dráha je situovaná takmer v pôvodnej trase predchádzajúcej lanovky s posunutím nástupnej stanice do priestoru pred hotelom Grand pre zvýšenie komfortu prístupu lyžiarov na lanovú dráhu. Vrcholová stanica zostala situovaná v priestore, kde je aj pôvodná stanica.

S demontážou technológie starej lanovky sa začalo v septembri 2009, pretože niekoľko mesiacov po ukončení verejnej prevádzky lanovka ešte slúžila pri výstavbe novej. Základný kameň novej lanovej dráhy položili 5. mája 2009, kolaudácia stavby sa uskutočnila 10. decembra 2009.

Stavba lanovky si vyžiadala osobitné riešenie križovania lyžiarskej zjazdovky s pozemnou komunikáciou, a to vybudovaním cestného tunela v dĺžke 50 m.

■ Údolná stanica novej lanovej dráhy GRAND JET

■ Kabínky na trati

Pôvodné objekty stanice budú slúžiť ako skladové priestory (údolná stanica) a ako reštaurácia s detským kútikom (vrcholová stanica).

Technické parametre lanovej dráhy	
Šikmá dĺžka	1 961,25 m
Prevýšenie	310,90 m
Priemerný sklon	16,09 %
Dopravná rýchlosť	6 m/s
Prepravná kapacita	2 400 os./h
Čas jazdy	6,31 min.
Časový interval	12 s
Výkon motora	421 kW
	M. G.

ZUSAMMENFASSUNG

Im größten slowakischen Skizentrum JASNÁ in der Niederen Tatra wurde am Ende des Jahres 2009 eine neue 8-plätzigige Kabinenbahn GRAND JET in Betrieb gesetzt, die die ursprüngliche 4-plätzigige Kabinenbahn aus dem Jahr 1984 ersetzte.

SUMMARY

At the end of the year 2009, new 8-person cabin lift GRAND JET was put into operation in the biggest Slovak ski resort JASNÁ in the Low Tatras, which replaced the original 4-person cabin lift from 1984.

TECHMONT

tel./fax: +421 52 772 21 26
www.techmont.sk

Helicopter
Company

Mi-8
(nosnosť 3000kg)

MD 530F
(nosnosť 900 kg)

postavených viac ako 100 lyžiarských zariadení v SR, ČR, BG, PL, SLO

91
ZÁKON
z 3. marca 2010
o podpore cestovného ruchu

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1
Predmet zákona

Tento zákon upravuje podporu cestovného ruchu v Slovenskej republike, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pôsobiacich v cestovnom ruchu, tvorbu koncepčných dokumentov a financovanie rozvoja cestovného ruchu.

§ 2
Vymedzenie niektorých pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) podporou cestovného ruchu aktivity smerujúce k zvýšeniu počtu domácich a zahraničných návštevníkov, predĺženiu ich pobytu na území Slovenskej republiky a zvýšeniu ich prínosu pre hospodárstvo,
- b) integrovaným informačným systémom cestovného ruchu databáza informácií týkajúcich sa prírodných, kultúrnych a ostatných hodnôt a atraktivít územia, infraštruktúry a stredísk cestovného ruchu, zariadení a poskytovateľov služieb obvykle využívaných v cestovnom ruchu, o podujatiach týkajúcich sa cestovného ruchu,
- c) produktom cestovného ruchu súbor služieb, ktoré produkuje a ponúka cieľové miesto, podniky a inštitúcie, ktoré majú schopnosť uspokojiť potreby návštevníkov a vytvoriť tak komplexný súbor zážitkov.

Pôsobnosť právnických osôb
v cestovnom ruchu

§ 3

Plnenie úloh v cestovnom ruchu zabezpečujú

- a) Ministerstvo kultúry a cestovného ruchu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),
- b) vyššie územné celky,
- c) obce,
- d) príspevková organizácia zriadená ministerstvom (ďalej len „agentúra“),
- e) krajské organizácie cestovného ruchu (ďalej len „krajská organizácia“),
- f) oblastné organizácie cestovného ruchu (ďalej len „oblastná organizácia“).

§ 4
Ministerstvo

Ministerstvo plní tieto úlohy v cestovnom ruchu:

...Z podnetu Ministerstva hospodárstva SR - sekcie cestovného ruchu prinesieme v číslach 2/2010 (I. časť) a 3/2010 (II. časť) nášho časopisu plné znenie dlho očakávaného zákona o podpore cestovného ruchu na Slovensku. Zákon č. 91/2010 schválila Národná rada Slovenskej republiky dňa 3. marca 2010. Do platnosti vstupuje dňa 1. januára 2011.

- a) vytvára podmienky pre rozvoj cestovného ruchu ako štátnej priority,
- b) vypracúva, implementuje a monitoruje štátnu politiku rozvoja cestovného ruchu,
- c) vypracúva národnú koncepciu rozvoja cestovného ruchu a zodpovedá za jej plnenie,
- d) zabezpečuje potrebné stimuly a pomoc pri investíciách súkromného sektora do cestovného ruchu,
- e) podieľa sa na tvorbe systému štatistických informácií o cestovnom ruchu,
- f) spracúva komplexné štatistické údaje o vývoji cestovného ruchu v Slovenskej republike,
- g) spolupracuje s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pri podpore uplatňovania medzinárodných štandardov a rozvoji vzdelávania v cestovnom ruchu,
- h) spravuje Register krajských a oblastných organizácií cestovného ruchu (ďalej len „register“),
- i) plní úlohy a záväzky Slovenskej republiky vyplývajúce z členstva
  1. vo Svetovej organizácii cestovného ruchu a ostatných medzinárodných a medzištátnych organizáciách a združeniach cestovného ruchu,
  2. v Európskej únii v oblasti cestovného ruchu a z medzinárodných zmlúv týkajúcich sa cestovného ruchu,
  3. vo Výbore pre cestovný ruch Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj,
- j) zabezpečuje
  1. plnenie úloh cezhraničnej spolupráce v cestovnom ruchu,
  2. zahraničnú spoluprácu v cestovnom ruchu v oblasti dvojstranných a multilaterálnych vzťahov,
  3. plnenie medzinárodných bilaterálnych a multilaterálnych zmlúv v cestovnom ruchu,
- k) metodicky usmerňuje a kontroluje plnenie úloh agentúry,
- l) vypracúva programy rozvoja cestovného ruchu a vyhodnocuje ich realizáciu,
- m) podporuje činnosť územnej samosprávy pri rozvoji cestovného ruchu a činnosť krajských a oblastných organizácií cestovného ruchu (ďalej len „organizácie cestovného ruchu“),
- n) zadáva úlohy subjektom výskumu cestovného ruchu,
- o) spolupracuje s Radou vlády Slovenskej republiky pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí a podieľa sa na vytváraní mechanizmu fungovania jednotnej prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí.

§ 5
Pôsobnosť vyšších územných celkov

Vyšší územný celok v cestovnom ruchu

- a) môže založiť krajskú organizáciu a podieľa sa na jej spolufinancovaní,
- b) spolupracuje s krajskou organizáciou pri tvorbe programov a plánov hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja na území vyššieho územného celku vrátane koncepcie rozvoja cestovného ruchu, ročného plánu aktivít a monitorovacej správy

- o vývoji cestovného ruchu na území kraja,
- c) vytvára podmienky na spoluprácu s podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi na jeho území,
- d) vytvára podmienky na osvetu a výchovu obyvateľstva k podnikaniu v cestovnom ruchu,
- e) spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy pri realizácii štátnej politiky cestovného ruchu v Slovenskej republike,
- f) podporuje rozvoj cezhraničnej, medziregionálnej a nadnárodnej spolupráce v cestovnom ruchu,
- g) vytvára podmienky na podporné mechanizmy a nástroje, ktoré motivujú subjekty na jeho území k rozvoju cestovného ruchu, zvyšovaniu kvality služieb a konkurencieschopnosti,
- h) spolupracuje s Radou vlády Slovenskej republiky pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí a podieľa sa na vytváraní mechanizmu fungovania jednotnej prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí.

§ 6

Pôsobnosť obcí

Obec v cestovnom ruchu

- a) môže iniciovať vznik oblastnej organizácie a podieľa sa na spolufinancovaní jej aktivít,
- b) spolupracuje s organizáciami cestovného ruchu pri tvorbe programov a plánov hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja na území obce vrátane koncepcie rozvoja cestovného ruchu na území obce, ročného plánu aktivít a monitorovacej správy o vývoji cestovného ruchu na území obce,
- c) tvorí programy, plány, stratégie a koncepcie rozvoja cestovného ruchu,
- d) vytvára vlastné finančné zdroje na realizáciu aktivít v cestovnom ruchu,
- e) buduje infraštruktúru podporujúcu aktivity v cestovnom ruchu, ktorá spadá do pôsobnosti obce,
- f) sústreďuje štatistické údaje o cestovnom ruchu v obci,
- g) spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy a s orgánmi vyššieho územného celku pri realizácii štátnej politiky cestovného ruchu v Slovenskej republike,
- h) spolupracuje s Radou vlády Slovenskej republiky pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí a podieľa sa na uplatňovaní mechanizmu fungovania jednotnej prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí.

§ 7

Agentúra

(1) Agentúra je príspevková organizácia¹⁾ zriadená ministerstvom, ktorej činnosť je zameraná na propagáciu a prezentáciu Slovenskej republiky doma aj v zahraničí ako cieľovej krajiny cestovného ruchu. Agentúra je financovaná z rozpočtovej kapitoly ministerstva.

(2) Štatutárnym orgánom agentúry je generálny riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister.

(3) Agentúra spolupracuje s Radou vlády Slovenskej republiky pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí na vypracúvaní návrhu a zabezpečení realizácie propagácie a prezentácie Slovenskej republiky ako cieľovej krajiny cestovného ruchu podľa zásad

jednotnej prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí.

(4) Na zabezpečenie svojej činnosti môže agentúra zriaďovať svoje zahraničné zastúpenia a vnútroštátne regionálne pracoviská.

(5) Regionálne pracoviská agentúry zabezpečujú zber a výmenu územných údajov, komunikáciu s partnermi, podieľajú sa na marketingovej podpore predaja produktov cestovného ruchu regionálneho a národného charakteru a plnia na území príslušných regiónov úlohy, ktoré vyplývajú zo schválených koncepčných dokumentov cestovného ruchu.

Krajská organizácia

§ 8

(1) Krajská organizácia je právnická osoba založená podľa tohto zákona, ktorá podporuje a vytvára podmienky na rozvoj cestovného ruchu na území kraja a chráni záujmy svojich členov.

(2) Členmi krajskej organizácie sú vyšší územný celok a najmenej jedna oblastná organizácia pôsobiaca na jeho území založená podľa tohto zákona.

(3) Výnosy krajskej organizácie sú jej príjmami a nerozdeľujú sa medzi členov.

(4) Ak oblastná organizácia vznikne neskôr ako krajská organizácia, môže sa stať jej členom schválením jej členstva krajskou organizáciou, prístupím k zakladateľskej zmluve a stanovám a zapísaním do zoznamu členov krajskej organizácie.

(5) Členský príspevok oblastnej organizácie krajskej organizácii je najmenej 15 % z členských príspevkov získaných oblastnou organizáciou od obcí a podnikateľských subjektov²⁾ v kalendárnom roku.

(6) Na území vyššieho územného celku môže pôsobiť len jedna krajská organizácia registrovaná podľa tohto zákona.

Založenie a vznik krajskej organizácie

§ 9

(1) Krajská organizácia sa zakladá zakladateľskou zmluvou a schválením jej založenia na ustanovujúcom valnom zhromaždení.

(2) Ustanovujúce valné zhromaždenie zvolá predseda vyššieho územného celku alebo ním poverený zástupca.

(3) Na ustanovujúcom valnom zhromaždení predseda vyššieho územného celku alebo ním poverený zástupca predloží návrh stanov a zloženia orgánov krajskej organizácie.

(4) Stanovy krajskej organizácie a prílohy k nim obsahujú

- a) uznesenie zastupiteľstva vyššieho územného celku o súhlase s jej vznikom a členstvom vyššieho územného celku v nej,
- b) názov a sídlo krajskej organizácie,
- c) predmet jej činnosti,
- d) orgány krajskej organizácie, ich pôsobnosť a spôsob rozhodovania,

¹⁾ Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁾ § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.

- e) podrobnosti o prijímaní nových členov, vedení zoznamu členov, o zániku členstva, členskom príspevku a spôsobe stanovenia jeho výšky,
- f) práva a povinnosti členov,
- g) zásady hospodárenia,
- h) spôsob zrušenia krajskej organizácie a naloženie s likvidačným zostatkom.

(5) O ustanovujúcom valnom zhromaždení krajskej organizácie sa vyhotoví zápisnica, ktorá musí byť podpísaná všetkými zakladajúcimi členmi.

§ 10

(1) Krajská organizácia vzniká dňom zápisu do registra. Návrh na registráciu krajskej organizácie podávajú jej zakladajúci členovia ministerstvu. K návrhu priložia stanovky krajskej organizácie v dvoch vyhotoveniach, zakladateľskú zmluvu a zápisnicu z ustanovujúceho valného zhromaždenia.

(2) Konanie o registrácii sa začne dňom, keď bol ministerstvu doručený návrh na začatie registrácie.

(3) Ak návrh na registráciu nemá náležitosti podľa odseku 1, stanovky nie sú v súlade s týmto zákonom, alebo ak pod rovnakým názvom je už registrovaná iná krajská organizácia, ministerstvo do piatich pracovných dní vyzve zakladajúcich členov krajskej organizácie, aby v stanovenej lehote odstránili nedostatky a konanie o registrácii prerušil.

(4) Ministerstvo registráciu odmietne, ak zakladajúci členovia krajskej organizácie v stanovenej lehote podľa odseku 3 neodstránia nedostatky. Rozhodnutie o odmietnutí registrácie ministerstvo oznámi do desiatich pracovných dní zakladajúcim členom krajskej organizácie.

(5) Proti rozhodnutiu o odmietnutí registrácie môžu zakladajúci členovia krajskej organizácie podať do 30 dní od jeho doručenia opravný prostriedok na krajský súd príslušný podľa sídla krajskej organizácie.

(6) Ak ministerstvo nezistí dôvod na odmietnutie registrácie, vykoná do 10 pracovných dní registráciu a zašle zakladajúcim členom krajskej organizácie jedno vyhotovenie stanov, na ktorom vyznačí deň registrácie. O registrácii sa rozhodnutie nevzdáva.

(7) Vznik krajskej organizácie, jej názov, sídlo a predmet činnosti oznámi ministerstvo do 10 pracovných dní odo dňa registrácie Štatistickému úradu Slovenskej republiky (ďalej len „štatistický úrad“).

(8) Krajská organizácia je povinná ministerstvu bezodkladne nahlásiť identifikačné číslo, ktoré jej prideli štatistický úrad.

(9) Zmenu stanov oznámi krajská organizácia písomne ministerstvu do 15 pracovných dní od ich schválenia; k oznámeniu pripojí dve vyhotovenia stanov obsahujúcich zmeny.

(10) Ak zmena stanov nie je v súlade s týmto zákonom, ministerstvo do 5 pracovných dní vyzve krajskú organizáciu na odstránenie nedostatkov. Krajská organizácia je povinná tieto nedostatky odstrániť do 30 dní odo dňa doručenia výzvy a v lehote ďalších 10 pracovných dní o tom upovedomiť ministerstvo. Ak tak neurobí, ministerstvo vykoná výmaz krajskej organizácie z registra.

(11) Zmenu údajov v stanovách podľa § 9 ods. 4 oznámi ministerstvo štatistickému úradu do 10 pracovných dní odo dňa doručenia písomného oznámenia o zmene stanov krajskej organizácie.

§ 11

Práva a povinnosti krajskej organizácie

Krajská organizácia

- a) vykonáva činnosť podľa stanov a v súlade so strategickými dokumentmi vyšších územných celkov,
- b) podporuje činnosť svojich členov pri tvorbe a realizácii koncepcie rozvoja cestovného ruchu na území vyššieho územného celku,
- c) tvorí a realizuje marketing a propagáciu cestovného ruchu pre svojich členov doma a v zahraničí,
- d) presadzuje spoločné záujmy svojich členov,
- e) pri svojej činnosti spolupracuje s orgánmi vyššieho územného celku,
- f) podporuje kultúrny, spoločenský a športový život a zachovanie prírodného a kultúrneho dedičstva,
- g) organizuje podujatia pre obyvateľov a návštevníkov,
- h) poskytuje svojim členom poradensko-konzultačné služby,
- i) presadzuje trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu tak, aby sa chránilo a zachovávalo životné prostredie a rešpektoval sa spôsob života miestneho obyvateľstva a vlastnícke práva,
- j) spolupracuje pri zostavovaní a realizácii koncepcie rozvoja cestovného ruchu vyššieho územného celku,
- k) v spolupráci s orgánmi vyššieho územného celku vypracúva a realizuje ročný plán aktivít krajskej organizácie,
- l) vypracúva rozpočet, ktorý schvaľuje najvyšší orgán krajskej organizácie,
- m) iniciuje alebo zabezpečuje tvorbu, manažment a prezentáciu produktov cestovného ruchu,
- n) zostavuje výročnú správu, ktorú zverejňuje na svojich internetových stránkach,
- o) môže zriadiť alebo založiť turisticko-informačnú kanceláriu,
- p) vedie za územie vyššieho územného celku evidenciu turisticko-informačných kancelárií.

§ 12

Zánik krajskej organizácie

(1) Pred zánikom krajskej organizácie sa vyžaduje likvidácia, ak jej imanie neprechádza na právneho nástupcu.

(2) Návrh na výmaz krajskej organizácie z registra podáva ministerstvu orgán určený štatútom.

(3) Krajská organizácia zaniká výmazom z registra. Zánik krajskej organizácie oznámi ministerstvo do 10 pracovných dní odo dňa výmazu z registra štatistickému úradu.

Oblastná organizácia

§ 13

(1) Oblastná organizácia je právnická osoba založená podľa tohto zákona, ktorá podporuje a vytvára podmienky na rozvoj cestovného ruchu na svojom území a chráni záujmy svojich členov.

(2) Ak pôsobnosť oblastnej organizácie presahuje územie kraja, jej valné zhromaždenie rozhodne, do ktorej krajskej organizácie bude patriť. V odôvodnených prípadoch môže byť oblastná organizácia členom viacerých krajských organizácií. O pomere odvádzaných členských príspevkov rozhodne oblastná organizácia s prihliadnutím na počet prenocovaní na jednotlivých územiach.

(3) Výnosy oblastnej organizácie sú jej príjmami a nerozdeľujú sa medzi jej členov.

§ 14

Založenie oblastnej organizácie

(1) Oblastnú organizáciu môže založiť zakladateľskou zmluvou s podnikateľskými subjektmi najmenej päť územne susediacich obcí³⁾ alebo mestské časti v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave⁴⁾ a v meste Košice⁵⁾ (ďalej len „obec“), pričom súhrn počtu prenocovaných návštevníkov v ubytovacích zariadeniach⁶⁾ na území zakladajúcich obcí v predchádzajúcom roku musí dosiahnuť najmenej 50-tisíc prenocovaní.

(2) Každý subjekt pôsobiaci na území obce má právo byť členom oblastnej organizácie.

(3) Obec môže byť členom len jednej oblastnej organizácie.

(4) Ustanovujúce valné zhromaždenie zvoláva poverený starosta obcí iniciujúcich založenie oblastnej organizácie.

(5) Na ustanovujúcom valnom zhromaždení predložia obce návrh stanov a zloženia orgánov oblastnej organizácie.

(6) Stanovy oblastnej organizácie a ich prílohy obsahujú

- a) uznesenia obecných zastupiteľstiev o súhlase na vznik oblastnej organizácie,
  - b) názov a sídlo oblastnej organizácie,
  - c) predmet jej činnosti,
  - d) orgány oblastnej organizácie, ich pôsobnosť a spôsob rozhodovania,
  - e) podrobnosti o prijímaní členov, vedení zoznamu členov, o zániku členstva, členskom príspevku a spôsobe stanovenia jeho výšky,
  - f) práva a povinnosti členov,
  - g) zásady hospodárenia,
  - h) spôsob zrušenia oblastnej organizácie a naloženie s likvidačným zostatkom.
- (7) O ustanovujúcom valnom zhromaždení oblastnej organizácie sa vyhotoví zápisnica, ktorá musí byť podpísaná všetkými zakladajúcimi členmi.

§ 15

Práva a povinnosti oblastnej organizácie

Oblastná organizácia

- a) podporuje činnosť svojich členov pri tvorbe a realizácii koncepcie rozvoja cestovného ruchu na území svojej pôsobnosti,
- b) tvorí a realizuje marketing a propagáciu cestovného ruchu pre svojich členov a obec doma a v zahraničí,
- c) presadzuje spoločné záujmy svojich členov,
- d) spolupracuje s orgánmi obcí pri rozvoji územia v rámci svojej pôsobnosti vrátane spracúvania a realizácie programov jeho podpory a rozvoja,
- e) podporuje kultúrny, spoločenský a športový život a zachovanie prírodného a kultúrneho dedičstva,
- f) organizuje podujatia pre obyvateľov a návštevníkov,
- g) poskytuje svojim členom poradensko-konzultačné služby,

h) spracúva a predkladá projekty rozvoja cestovného ruchu a zabezpečuje ich realizáciu,

- i) presadzuje trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu tak, aby sa chránilo a zachovávalo životné prostredie zo všetkých jeho stránok a rešpektoval sa spôsob života miestneho obyvateľstva a rešpektovali sa vlastnícke práva,
- j) zostavuje a realizuje dlhodobú a krátkodobú stratégiu regiónu pre cestovný ruch, pričom vychádza z vlastných analýz, krajскеj a národnej koncepcie rozvoja cestovného ruchu,
- k) v spolupráci s orgánmi obcí, ktoré sú jej členmi, vypracúva a realizuje ročný plán aktivít a monitorovaciu správu o vývoji cestovného ruchu na svojom území,
- l) iniciuje alebo zabezpečuje tvorbu, manažment a prezentáciu produktov cestovného ruchu na svojom území,
- m) zostavuje ročný plán aktivít, ktorý schvaľuje valné zhromaždenie,
- n) aktualizuje integrovaný informačný systém vo svojej pôsobnosti,
- o) mapuje produkty, aktivity a hodnoty cieľového miesta vo svojom území v spolupráci s obcami, členmi oblastnej organizácie a zástupcami odbornej verejnosti,
- p) zostavuje výročnú správu, ktorú zverejňuje na svojich internetových stránkach,
- q) môže zriadiť alebo založiť turisticko-informačnú kanceláriu.

§ 16

Orgány oblastnej organizácie

(1) Orgánmi oblastnej organizácie sú:

- a) valné zhromaždenie,
- b) predstavenstvo,
- c) dozorná rada.

(2) Oblastná organizácia môže zriadiť aj ďalšie orgány, ak to určia stanovy.

(3) Na plnenie svojich konkrétnych úloh si môže oblastná organizácia zriadiť pracovné komisie.

§ 17

Valné zhromaždenie

(1) Valné zhromaždenie je najvyšší orgán, ktorý tvoria všetci členovia oblastnej organizácie.

(2) Predstavenstvo zvoláva valné zhromaždenie najmenej dvakrát do roka. Ak o zvolanie písomne požiada najmenej jedna tretina členov oblastnej organizácie alebo dozorná rada, zvolá valné zhromaždenie do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti.

(3) Valné zhromaždenie je uznášaniaschopné, ak je prítomný predseda alebo podpredseda alebo až do ich zvolenia členovia oblastnej organizácie predstavujúci najmenej polovicu všetkých členov. Ak nie je v čase stanovenom ako začiatok schôdze prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov, valné zhromaždenie sa po uplynutí jednej hodiny od začiatku schôdze považuje za uznášaniaschopné bez ohľadu na počet prítomných členov. To platí len vtedy, ak to bolo výslovne uvedené v pozvánke.

Dokončenie v budúcom čísle

³⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov.

⁵⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 277/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaraďovaní do kategórií a tried.

TATRAPOMA

www.tatrapoma.sk

KÄSSBOHRER GELÄNDEFahrZEUG AG

informuje

Kässbohrer predstavil osvedčené výroby a inovácie na SAM – Grenoble 2010

Spoločnosť sa zameriava na ekonomiku a ekológiu

Firma, ktorá je dlhodobo svetovou jednotkou na trhu snežných pásových vozidiel, predstavila v Grenobli kompletný výrobný program - od PistenBully 400 až po PistenBully 600W Polar, ale aj najmenšie vozidlo špecializované na úpravu bežekých tratí – PistenBully Paana. Každý zákazník mal možnosť vybrať si vozidlo, ktoré sa hodí práve jemu. Tí, ktorí si dali námahu pozrieť sa na vozidlo zblízka, určite objavili niečo nové.

Stredobodom pozornosti je, prirodzene, PistenBully 600W Polar s aktívnym navijakom. Pribežne nastaviteľná funkcia aktívneho navijaka ukázala, aký veľký význam majú v podstate drobnosti získané dlhodobými skúsenosťami. Veď to bola práve firma Kässbohrer, ktorá pred 25 rokmi priniesla na trh snežných pásových vozidiel novinku – navijak. PistenBully 400 Park a Formatic 350 rozširujú kompletnú ponuku vozidiel. Práve vozidlo Formatic 350 sa uplatňuje ako špecialista na úpravu bežekých tratí pre najvýznamnejšie

Foto: M. Grešo

■ **Obchodný zástupca pre Škandináviu Werner Sethaler (druhý sprava) pri rokovaní s Ing. Dušanom Miklošom**

svetové súťaže. Široké spektrum zadných prídavných zariadení spĺňa požiadavky na úpravu tratí aj najnáročnejších organizátorov a špičkových športovcov.

PistenBully Paana je najmenšie vozidlo firmy Kässbohrer. Je určené len na úpravu bežekých tratí. Pri podrobnej prehliadke inovovaného vozidla zistíme tiež množstvo technických vylepšení. Na výstave predstavili aj inovovaný systém GPS navigácie a merania snehovej vrstvy Snows. Podrobnosti o tomto systéme budeme publikovať v niektorom z nasledujúcich čísel nášho časopisu. Škálu vystavovaných vozidiel rozšírilo aj vozidlo PistenBully Skaut. Je to ideálny dopravný prostriedok pre ľudí a prepravu materiálu v akomkoľvek náročnom teréne. Povolené zaťaženie 750 kg umožňuje prepravovať v kabínach až 10 osôb. Kabíny sú pohodlné, priestrané a, prirodzene, majú bezpečnostnú certifikáciu ROPS. PistenBully Skaut nie je ideálny len pre horské cesty, nachádza široké použitie vo firmách, ktoré realizujú výstavbu plynovodov, ropovodov a v telekomunikačnom priemysle, kde je potrebné rozširovať siete v ťažko prístupnom teréne. Pracovníci firmy na výstave poskytovali aj kompletné informácie o možnosti kúpy ojazdených vozidiel všetkých typov.

Foto: Kässbohrer

■ **SPV Formatic - veľký špecialista na úpravu bežekých tratí**

■ **SPV PistenBully Paana - malý špecialista na úpravu bežekých tratí**

vozidiel a efektívnosť ich prevádzky sú podstatne vyššie ako pri doteraz používaných kolesových nakladačoch.

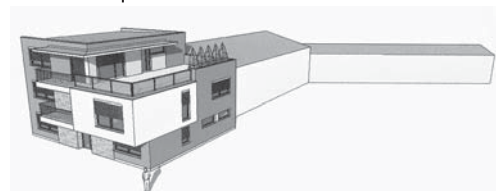
PistenBully TOP SERVICE

Výborný servisný tím pracovníkov firmy Kässbohrer je vždy pripravený poradiť a pomôcť. Návštevníci výstavy mali opäť možnosť dozvedieť sa všetko o kvalite originálnych náhradných dielcov, získať praktické rady pri realizácii menších opráv. Firma každoročne organizuje letné tábory pre vodičov a mechanikov PistenBully, kde si formou teoretického a praktického školenia môžu rozšíriť vedomosti potrebné pre správne prevádzkovanie a údržbu vozidiel.

Termont stavia

Medzníkom v činnosti a rozvoji firmy Termont sa stal 1. máj 2010. Práve v tento deň sme položili základový kameň pre stavbu nových objektov firmy. Stavba bude pozostávať z administratívnej budovy a dielni, vrátane krytého prístrešku. Výstavbou sledujeme ďalšie skvalitnenie našich obchodno-servisných služieb pre zákazníkov a súčasne aj vytvorenie dobrého pracovného a sociálneho zázemia pre všetkých našich zamestnancov. Stavba sa nachádza pri prístupovej ceste do našich dnešných dielenských priestorov v Príbovciach.

Držte nám palce!

■ **Vizualizácia stavby Termont – servis SPV PistenBully na Slovensku – vybudovaná bude v októbri 2010**

■ **Základový kameň je už položený ...**

Novinka PistenBully GREENTECH – vozidlo pre takmer každé použitie

Vozidlá PistenBully prejavujú svoju kvalitu a dobrú ekonomiku nielen v zime. Špeciálna úprava vozidla s označením Greentech umožňuje vynikajúce použitie týchto vozidiel v poľnohospodárstve, predovšetkým pri silážovaní a premiestňovaní veľkého množstva biomasy do síl. Výkon týchto

TECHNOALPIN® informuje

snow experts

■ Nový TechnoAlpin ventilátorový kanón T40

Prírastok v rodine TechnoAlpin -nový kanón T40 je tu!

Viac ako milión eur investuje ročne TechnoAlpin do výskumu a rozvoja. Jeho oddelenie výskumu a vývoja medzičasom narástlo na 12 pracovníkov, čo v posledných rokoch prinieslo celý rad nových konštrukcií a patentov. Teraz sa tímu výrobného manažéra Jurisa Panzániho podarilo opäť úspešné dielo – najnovší vrtulový stroj T40. Zariadenie T40 je ďalším vývojovým pokračovaním úspešného stroja M18. To, čo sa osvedčilo ako quadrijet-technologie, nachádza sa znovu v T40, mnohé iné sa zmenilo a optimalizovalo. Výsledkom je vrtulový stroj najnovšej generácie, ktorý presvedčuje dokonale zladenými komponentmi.

Dokonale zladené komponenty

T40 je optimálnou symbiózou osvedčenej techniky a inovácie, zameranej na budúcnosť. TechnoAlpin používa aj vo svojom najnovšom vývoji quadrijetové dýzy s keramikovou vložkou, ktoré sú odolné proti opotrebovaniu. Naproti tomu sa vyrába nové telo dýzy v hliníkovom vy-

hotovení. To umožňuje zlepšený prietok vody a uľahčuje demontáž vykurovacích telies. Ako vo všetkých snežných kanónoch TechnoAlpin od roku 1999, je taktiež pri T40 zabudovaný bezolejový kompresor. Stroj si preto nevyžaduje veľkú údržbu a neznečisťuje životné prostredie. Zmeny nastali pri vodnom filtri, ktorý je teraz zhotovený z chrómovoniklovej ocele. Nový filter s profilom Wedge Wire poskytuje najvyššiu pevnosť a uľahčuje čistenie.

Foto: TechnoALPIN

■ T40 môže byť tiež ovládaná cez Bluetooth

■ Detail venca

Maximálna výhodnosť obsluhy

Nový obslužný panel je na používanie veľmi vhodný. V súčasnosti má k dispozícii farebný displej a LED osvetlenie. T40 sa dá riadiť tiež osobitne pohodlnou optimálnou Bluetooth technológiou a rádiovým spojením. Prístup k otočnému odblokovaniu, výškové prestavenie a ventilový blok s filtrom na rovnakej strane stroja zvyšujú výhodnosť použitia rovnako ako ľahké plastové kryty, ktoré môžu byť demontované ľahkou manipuláciou jednoducho a rýchlo.

Mobilita a všestrannosť

Čo nie je na prvý pohľad viditeľné, ale o to významnejšie, je zmenšenie rozmerov a zníženie hmotnosti. S celkovou výškou 2,46 m, šírkou 2,2 m a maximálnou dĺžkou 2,5 m je automatická T40 mobilná a mimoriadne kompaktná. Hmotnosť stroja pri znížení na 600 kg taktiež prispieva k dobrej manipulácii a je 100 % spôsobilá letu. T40 sa môže inštalovať na rameno štandardnej dĺžky 10 m a 6 m, na vežu s výškou 1,6 m, ako aj na výťah vysoký 3,5 m a 4,5 m. S T40 sa dá mobilný prístroj ľahko funkčne zmeniť na stroj na výťahu: pritom sa ľahkou manipuláciou demontuje predná časť vlastného dvojdielného podvozku koncipovaného pre T40. Stroj sa neskôr zdvihne pomocou snežného pásového zariadenia, následne sa ukotví a upevní na podstavec výťahu. Teraz sa môžu demontovať zaistovacie ihly a zadná časť podvozku s nosičom. Ďalej sa pripojí snežný kanón, zdvihne sa do pracovnej polohy a kompletný podvozok sa jednoducho odviezť snežným pásovým vozidlom.

Dvadsaťročná skúsenosť

TechnoAlpin bol založený pred 20 rokmi. Od tých čias vykonáva podnik technické zasnežovanie pomocou vrtulových strojov a tyčí. Kompletná ponuka zasnežovacích zariadení medzitým pomohla zabezpečiť sneh 936 zákazníkom v 41 krajinách. Viac ako 200 zamestnancov a 25 filiálok na celom svete garantuje blízkosť a dostupnosť k zákazníkom a maximálny servis

T40

T40 prvý raz predviedli na dvoch veľkých jarných veľtrhoch:

Alpitec Bolzano, 13.-15. apríla 2010 v stánku č. 808/10 a

Sam Grenoble, 21. – 23. apríla 2010 v stánku č. 707.

www.technoalpin.sk

Doppelmayr®

info

Nové lanovky v Courchevel a Orelle

V Courchevel a Orelle, v srdci najväčšej lyžiarskej oblasti sveta – Les Trois Vallées vo francúzskych Alpách, na Vianoce 2009 uviedli do prevádzky dve odpojiteľné 6-miestne sedačkové lanovky spoločnosti Doppelmayr.

Lyžiarska oblasť Les Trois Vallées sa pýši tým, že je najväčšou súvislou lyžiarskou oblasťou na svete. Rozprestiera sa na ploche v rozpätí 610 až 3 230 m n. m., má 600 km zjazdoviek a približne 200 dopravných zariadení. Zahŕňa jedenásť obcí, medzi nimi Courchevel a Orelle.

Pohodlné a výhodné pre deti

Courchevel s takmer 2 000 obyvateľmi, vlastným letiskom, prispôbeným aj pre väčšie lietadlá, je známejšie. Časti obce sú pomenované podľa ich nadmorských výšok: Courchevel Saint Bon 1100 je pôvodné jadro obce, ostatné časti 1300, 1550, 1650 a 1850 sú navzájom prepojené cestami a lanovkami. Táto časť má 150 km zjazdoviek a 62 lanoviek. Nová 6-miestna sedačka Roc-Mugnier zlepšuje spojenie medzi časťami Courchevel 1650 a 1850. Nahradila dve pevné sedačkové lanovky (Roc-Mugnier a Praméruel). Trasa zostala prakticky nezmenená, stanice sú nové, staré sa zbúrali. Lanovka je vybavená systémom detskej poistky Magnestick. Tento systém je založený na tom, že deti si oblečú špeciálne vesty, ktoré sa vďaka magnetom pevne zachytia na sedadlách. Vesty si možno zakúpiť v obchode s lyžiarskymi potrebami alebo si ich vypožičať bezplatne v detských lyžiarskych školách.

Strecha Trois Vallées

Obec Orelle so 400 obyvateľmi je vyhľadávaná pre šarm pôvodnej architektúry. Jadro obce sa nachádza v 900 m n. m.,

územie obce siaha vysoko až k Sommet des Pistes (3 230 m). Lyžiarom a snoubordistom je v bezprostrednom okolí, spolu s Val Thorens, k dispozícii 68 zjazdoviek v dĺžke 140 km a 30 lanových dráh.

Nová sedačková lanovka typu 6-CLD Rosael, nahradila lanovku z roku 1985. Pre lyžiarov vytvára spojenie s oblasťou Les Trois Vallées smerom na Val Thorens. Je skonštruovaná pre prevádzku pri rýchlosti vetra až do 30 m/s (180 km/h).

Technické údaje 6-CLD Roc-Mugnier

Prepravný výkon	2 700 os./h
Čas jazdy	4,2 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Sedačky	64
Interval	8,0 s
Šikmá dĺžka	1 162 m
Prevýšenie	360 m
Podpery	11
Pohon	vrchol. st.
Napínanie	údol. st.

6-CLD Rosael

Prepravný výkon	2 600 os./h
Čas jazdy	7,6 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Sedačky	109
Interval	8,3 s
Šikmá dĺžka	2 260 m
Prevýšenie	632 m
Podpery	20
Pohon	vrchol. st.
Napínanie	údol. st.

■ Nová lanová dráha Roc – Mugnier v stredisku Courchevel

Priekopníci z Flachau

V lyžiarskej oblasti Flachau, v spolokovej krajine Salzburg, inštalovala firma Doppelmayr 8-miestnu sedačkovú lanovku Star Jet 3 s oranžovými bublinami a striedavo čiernym a oranžovým čalúnením vyhrievaných sedačiek. Pre návštevníkov sa stala hitom.

Lanovka 8-CLD Star Jet 3 nahradila s mierne vychýlenou trasou staršiu sedačkovú lanovku 4-CLD Doppelmayr z roku 1986. Lanovka je najvyššou súčasťou trojčlenného spojenia lanových dráh Star Jet 1 a vedie z obce až na okraj vrchu Griessenkareck (1 991 m). Dráhy sú za sebou bezprostredne spojené.

Ochranné sklo proti vtákom

Z hornej stanice vo výške 1 195 m je prístup na všetky ostatné zjazdovky (celková dĺžka 111 km/150 ha) a dopravné zariadenia (je ich 42). Horná stanica je vystavená silnému vetru, preto priestor výstupu zakrýva veľká zasklená stena, ktorá zabráňuje rozkývaniu prázdnych sedačiek. Všetky sklené časti fasády na stanici sú vyrobené z ochranného skla najmä proti vtákom. Stanice boli novovytvorené, staré zbúrané. V dolnej stanici sa nachádza automatizovaná garáž. Pre veľké prevýšenie terénu nie je stanica lanovky úplne podpivničená, ale v prednej časti je položená na oceľových podperách.

Flachau sa rozprestiera na náhornej plošine vzdalenej 900 m od Tauernskej diaľnice, 70 km od Salzburgu a približne 200 km od Mníchova. Oblasť patrí k lyžiarskemu regiónu Amade, jednej z najväčších súvislých lyžiarskych oblastí Álp.

■ Vrcholová stanica lanovej dráhy 8-CLD-S-O Star Jet 3 vo Flachau

Technické údaje 8-CLD-S-O Star Jet 3

Prepravný výkon	3 720 os./h
Čas jazdy	4,1 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Sedačky	69
Interval	7,7 s
Šikmá dĺžka	1 236 m
Prevýšenie	263 m
Podpery	16
Pohon	vrchol. st.
Napínanie	údol. st.

Jazdí už len Doppelmayr

Benátky, vďaka Cable Liner, dostali nové dopravné spojenie medzi ostrovom Tronchetto a Piazzale Roma na okraji starého mesta. Pri slávnostnom otvorení dňa 19. decembra 2009 pri snehovej fujavici sa zariadenie osvedčilo. Titulok talianskych novín znel: Jazdí už len Doppelmayr.

Mesto Benátky sa musí vyrovnávať s veľkou intenzitou premávky. K bežnému dopravnému toku v samotnom meste a jeho okolí pribúda k stálym obyvateľom ročne 15 miliónov turistov. Preto sa rozhodlo, že individuálnu dopravu, ako aj autobusy, odklonia na ostrov Tronchetto, kde sú veľké parkoviská. Tronchetto je od starého mesta oddelené kanálmi Canale Columbuola a Canale Santa Chiara.

Centrum mesta bez stresu a emisií

Nadzemná dráha People Mover, ako ju Benátčania nazývajú, je v pravidelnej prevádzke denne od 6. do 23. hodiny. Na základe priestorových podmienok ju realizovali ako jednokolajovú, výhybka sa nachádza pri strednej stanici. Oceľová jazdná dráha je vedená v priemere 5 až 7 metrov nad zemou. Vozne majú nehlukné gumové kolesá.

Tri stanice

Linka má tri stanice – zástavka Piazzale Roma funguje súčasne aj ako vratná stanica. Stredná stanica Marittima leží na najkratšej ceste medzi starým mestom, osobným prístavom a terminálom pre pasažierov. Marittima je jedným z najvýznamnejších a najväčších prístavov pre výletné lode v celej oblasti Stredomoria, pohon sa nachádza v stanici Tronchetto.

Pôsobivá architektúra

Pre trať zariadenia vybudovali dva mosty. Prvý cez Canale del Tronchetto (alebo, ako ho nazývajú Benátčania, Canale Columbuola) druhý cez Canale Santa Chiara. Most cez Canale del Tronchetto je podobný lietajúcej čajke. Mosty navrhol známy architekt a dizajnér Francesco Cocco, ktorý navrhol aj okrúhlu oceľovo-sklenenú architektúru staníc.

Technické údaje

CLS Funicolare Terrestre Piazzale Roma – Tronchetto

Prepravný výkon	3 000 os./h
Čas jazdy	3 min.
Jazdná rýchlosť	8,0 m/s (29 km/h)
Počet vozňov	2 vlaky so 4 vozňami (50 osôb)

Dĺžka	830 m
Stanice	3
Podpery	52

Krátkodobá sedačková lanovka pre Whistler

Vo Whistleri, v mieste konania ZOH a paralympiády 2010, bola od polovice februára do konca marca 2010 v prevádzke odpojiteľná 4-miestna sedačková lanovka spoločnosti Doppelmayr CTEC. Na jar ju demontovali a potom postavili v národnom parku Banff ako pevne zabudovanú inštaláciu.

Údolná stanica dočasného Timing Flats

Expressu stála vedľa gondolovej lanovky Creekside na okraji mesta Whistler Creekside Village. Timing Flats Express viedla paralelne s touto dráhou k diváckym tribúnam pri cieľovej rovinke bežeckej dráhy Dave Murray, ktoré sa tiež po skončení ZOH zrušili. Cestujúci Timing Flats Expressu, diváci a pracovníci médií, nesmeli so sebou niesť žiadne lyže.

Konečné miesto lanovky

– **boгато zasnežený Banf National Park**
Banf National Park s lyžiarskym strediskom Sunshine Village leží 530 km západne od mesta Whistler (Britská Kolumbia) v provincii Alberta. Lyžiarska oblasť sa rozprestiera na 3 kopcoch (1 335 ha), v súčasnosti má 12 dopravných zariadení, 107 zjazdoviek, v zime a v neskorej jari je tu 9 a viac metrov snehu.

Náhrada 35-ročnej sedačkovej lanovky

Nová lanová dráha nahradí zariadenie Strawberry, 3-miestnu sedačkovú lanovku, ktorá bola na konci svojho technicky podmieneného životného cyklu prevádzkovaná s hodinovou kapacitou už len 1 520 os./h.

Ekologický spôsob výstavby

Pri projektovaní a výstavbe nového zariadenia sa dbalo veľmi starostlivo na dodržiavanie prísnych nariadení o ochrane prírody a krajiny, ktoré platia v kanadských lyžiarskych oblastiach. Napríklad na transport vrcholovej stanice sa využila hrubá snehová pokrývka, čím sa chránila vegetácia. Základy sú konštruované tak, aby postačili minimálne výkopové práce, čo platí aj pre výšku podpier a kladkové batérie. Keďže trasa novej lanovky sa o niečo predĺžila, aby sa zabránilo druhému spletu, zaobstaralo sa nové lano.

Technické údaje

4-CLD Timing Flats Express

Prepravný výkon	2 400 os./h
Čas jazdy	2,2 min.
Jazdná rýchlosť	5,0 m/s
Sedačky	43
Interval	6,0 s
Šikmá dĺžka	556 m
Prevýšenie	131 m
Podpery	8
Pohon a napájanie	vrchol. st.

■ Stanica dočasnej lanovky počas ZOH 2010

Nový ročník, nový obsah. V tomto čísle časopisu LAVEX-info predstavujeme nové zariadenia Poma a pokračovanie seriálu Poma – servis. Tohtoročnou novinkou pre súčasných i potenciálnych zákazníkov firmy Poma je Extranet Poma – internetový portál s množstvom užitočných informácií: <https://online.poma.net>. Predstavené materiály sú na požiadanie dostupné v plnej verzii na e-mailovej adrese: poma@techmontsnow.sk v slovenskom jazyku.

Nové zariadenia Francúzsko

V stredisku Chamrousse umožnila nová kabínková lanová dráha eliminovať veľký počet podpier, čo veľmi pozitívne zlepšilo vizuálny aspekt zariadenia i okolitého prostredia. S rovnakým úspechom sa stretla nová sedačková lanovka Multix XL so 6-miestnymi vozňami v Alpe d'Huez. Harmónia s okolitým prírodným prostredím – to je stála pozornosť firmy Pomagalski pri návrhoch nových zariadení. *Lanové dráhy Poma - Nature friendly lifts*

Chamrousse

Kabínková lanovka s podzemnou garážou v údolnej stanici je príkladom úspešnej integrácie do prostredia strediska.

V olympijskom stredisku, ktoré sa týči nad Grenoblom, doteraz premávala historická kabínková lanovka úctyhodných päťdesiat sedem rokov. Pomocou sedačkovej lanovky sa návštevníci mohli dopraviť na vrcholový bod strediska. Jacques Guillot, starosta Chamrousse, v spolupráci s firmou Poma dospeli k novému riešeniu. Je ním kabínková lanovka Multix 8/10 miest.

Demontovaním starej kabínky a dvoch sedačkových lanoviek sme nahradili tridsať šesť podpier len šesťnástimi, upresňuje Christian Bouvier. Súčasne sme odstránili množstvo káblov, čo je pokrokom v ochrane vtáctva, najmä tetřovov, ktoré boli ich najčastejšou obeťou. Traťový zabezpečovací obvod novej kabínky je vedený zemou a namiesto šiestich

staníc tu zostali len dve, ktoré sú vynikajúco integrované do okolitého prostredia.

Nová kabínková lanovka, diskretná a tichá s kompaktnými stanicami, prepracovanou architektúrou, výškou trate čo najbližšie k terénu, je modelovým príkladom integrácie zariadenia v stredisku. Integrácia je posilnená údolnou podzemnou garážou pre kabínky, ktorá zvonka úplne nenápadne zapadá do celkovej architektúry zariadenia. Ak k tomu pridáme ergonomiu zariadenia, jeho plasticitu a flexibilitu, ktorá v závislosti od toku lyžiarov umožňuje vytvorenie kabíny s 8 miestami na sedenie (pre rýchlosť 6 m/s) alebo s 10 miestami na státie (pre rýchlosť 5,3 m/s), kabínková lanovka La Croix prináša súčasne aj úsporu nákladov na elektrickú energiu. Lanovka La Croix prináša vynaliezavú konfiguráciu, akú môže dopriať sama sebe a svojim zákazníkom. Multix 8/10 La Croix je dlhá 1953 m s prevýšením 582 m, na trati premáva 70 kabín.

Starosta Chamrousse Jacques Guillot si zariadenie a celkovú zmenu imidžu strediska veľmi pochvaľuje: Naším cieľom bolo zariadenie stabilné vo vetre a z pohľadu našej klientely, ktorú tvoria zväčša rodiny, veľmi bezpečné. Kabínka La Croix s prepravnou kapacitou 3 000 os./h dokonale splnila naše predstavy. Lanová dráha má zakomponovaných sedem kabín prispôbenedých pre prepravu osôb so zníženou mobilitou. Súčasne je vybavená teleservisom, ktorý umožňuje firme Poma na diaľku sledovať technické parametre a údržbu zariadenia. Celý proces demontáže troch lanoviek a výstavba novej trval len šesť mesiacov a nová lanovka bolo odovzdaná presne v deň D a hodine H. Zaujímavou pre lyžiarov bola určite aj zmena výšky cestovného na tejto lanovke, s ktorým sa hýbalo veľmi málo.

Pre spresnenie a zaujímavosť čitateľov, cena celodenného lístka sa zvýšila len o jedno euro, z pôvodných 26 eur na terajších 27 eur (poznámka autora). Viac fotografií z oboch lanoviek, ktoré sme navštívili v Dňoch Pomagalski – 19. a 20. apríla 2010, nájdete na stránkach www.techmontsnow.sk.

Alpe d'Huez

Ako postaviť novú lanovku pri prísnom rozpočte, vylepšiť jej komfort do každého počasia, zlepšiť prístup a zvýšiť prepravnú kapacitu? Jednoducho! Treba využiť dlhoročné skúsenosti Pomagalski.

Nachádzame sa v stredisku Alpe d'Huez, v masíve Grandes Rousses. Je to výzva pre firmu Poma a pre jej klienta – spoločnosť Sata: náhradiť 6-miestnu kabínkovú lanovku z roku 1985 novou a rýchlejšou sedačkovou lanovkou s cestovaním predovšetkým s lyžami na nohách. Táto časť strediska je veľmi intenzívne využívaná a, predovšetkým, sú to začiatočníci, ktorí využívajú zjazdovky obsluhované spomínanou lanovou dráhou s názvom Marmottes 1.

Pre vysoké umiestnenie staníc sa lyžiarom museli popasovať s početnými schodmi a, navyše, prepravná kapacita bola úplne nepostačujúca. Nové zariadenie odstránilo problémy s nastupovaním aj vďaka polohovaciemu pásu, automaticky výškovo regulovateľnému v závislosti od zosnímanej výšky lyžiarov.

Marmottes 1 – Multix 6XL s bublinami má podstatne vyššiu prepravnú kapacitu 3 300 os./h pri rýchlosti 5,5 m/s. Pri kompletnej ochrane cestujúcich pred nepríjemným vetrom ponúka výborný panoramatický výhľad na okolité hory. Rovnako dobre je premyslené garážovanie vozňov v priestore hornej stanice, a to pod poháňacou stanicou kabínkovej lanovky Marmottes 2. Sedačková lanová dráha Multix 6XL Marmottes 1 je dlhá 2 320 m a prekonáva výškový rozdiel 510 m (1 810 – 2 320 m). Stanice obložené drevom zo smrekovca opadavého sa krásne včleňujú do okolitej krajiny. Od uvedenia do prevádzky v decembri 2009 získala lanovka veľký úspech.

■ Údolná stanica kabínkovej lanovky Multix 8/10 La Croix

Foto: Poma

■ Sedačková lanová dráha MULTIX 6XL Marmottes 1

POMA STOCKSERVICES

Poma – servis (2. časť)

Stálou súčasťou Poma - servisu je plánovanie a realizácia zásahov s cieľom predĺžiť životnosť zariadenia, ktorým klient disponuje. Súčasne Poma - servis ponúka svoje skúsenosti a kompetencie počas školení a technickej asistencie pri zásahoch na zariadeniach.

Predĺženie životnosti zariadenia

Na základe požiadaviek klienta, pozorným načúvaním, dokáže Poma efektívne predĺžiť životnosť lanovej dráhy.

V rámci tohto chápania Poma ponúka tieto činnosti:

- Údržba/nastavenie zariadení.
- Revízie prehliadky zostáv (motory, prevodky, uchytenia).
- Povinné periodické kontroly.
- Evolučné technické inovácie zodpovedajúce vašim potrebám.

Školenia a technická asistencia

Poma dáva k dispozícii svoje dlhoročné skúsenosti a kompetencie:

- Služba odborných školení Poma formation pomôže vašim pracovníkom a spolupracovníkom získať a rozvinúť odborné znalosti vo všetkých oblastiach súvisiacich s lanovými dopravnými zariadeniami:
  - Obsluha zariadenia
  - Nastavenie/údržba
  - Aplikovaná technológia
  - Hydraulické zariadenia a elektrická výbava
- Šéfmontéri a elektrošpecialisti firmy Poma sú oprávnení pri vašich činnostiach.

Archivovanie a dokumentácia Extranet Pomagalski

Poma pre svojich klientov zaviedla službu extranet na adrese <https://online.poma.net> s cieľom priameho prístupu k platnej technickej dokumentácii Poma. Portál Extranet Poma je rozdelený na dva celky:

• **Stránky s bezplatným prístupom** – podmienkou je predbežná bezplatná registrácia, kde môžete nájsť súbor všeobecných informácií a súbor informácií o produktoch, ako aj užitočné nástroje, pomocou ktorých možno vyhľadávať a overovať:

- Platnosť referenčných čísel Poma produktov (náhradné dielce, funkčné celky lanových dráh a lyžiarskych vlekov).
- Platnosť vašich Poma dokumentov (napr. technických inštrukcií).

Zaregistrovať sa na tieto neplatené stránky možno kliknutím na tlačidlo s'inscrire.

• **Stránky Partneri (platené stránky)** - obsahom ktorých je sprevádzanie klienta v zmysle prístupnosti klientov k plným verziám aktualizovaných dokumentov. Vďaka tejto plnej dostupnosti 24 hodín denne, 7 dní v týždni a posielaním notifikácií o zmenách a aktualizáciách dokumentov na vami uvedenú e-mailovú adresu, vám tento nástroj umožní udržiavať vašu technickú dokumentáciu stále aktuálnu.

Túto službu si môžete predplatiť prostredníctvom kontaktnej osoby Zákazníckeho servisu Poma. Od 1. 3. 2010 je touto osobou Pierre Ract (pierre.ract@poma.net). Portál je dostupný vo francúzskej a anglickej verzii. Pre akékoľvek otázky a podnety o uvedených

internetových stránkach sme vám k dispozícii na e-mailovej stránke: poma@techmontsnow.sk.

Katalóg náhradných dielcov na lyžiarske vleký

Firma Pomagalski v spolupráci s firmami Techmont Snow a Servis vlekov Jozef Žemba pripravili aktualizovanú verziu (január 2010) katalógu Sprievodca náhradnými dielcami – údržba a bezpečnosť: Lyžiarske vleký s neodpojiteľným a odpojiteľným uchytením v slovenskom preklade, ktorý vám na požiadanie zašleme v elektronickej alebo v tlačenej verzii.

Revízie prevodoviek lyžiarskych vlekov

Poma s odpojiteľným závesom typu H

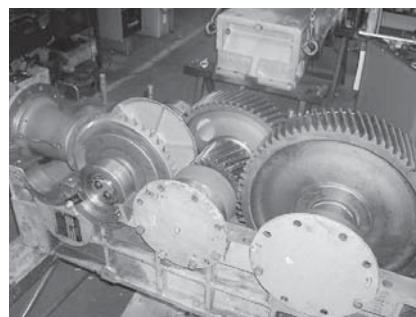
- Časový harmonogram revízií prevodoviek odporučený firmou Poma je založený na výpočte životnosti jej komponentov a na mnohoročných skúsenostiach s týmto typom prevodoviek.
- Časový harmonogram je súčasne usporiadaný podľa požiadaviek nastavenia prevodoviek v zmysle vykonania veľkej revíznej prehliadky. Preto sa odporúča vykonať revíziu prevodoviek každých pätnásť rokov.

Priebeh revízie prevodoviek

Krok Popis

1. Odoslanie prevodoviek do dielne Poma (olej treba vypustiť).
2. Otvorenie (rozmontovanie), vyčistenie prevodoviek v dielňach Poma.
3. Kontrola súčastí/nedeštruktívne testy (vizuálna kontrola zubov súkolesí prevodoviek).
4. Opatrované časti vymenené podľa určeného postupu Poma. Výmena všetkých ložísk jednotlivých stupňov. Výmena všetkých tesnení. Výmena výstupného hriadeľa (ako opcia).
5. Iné poškodené súčasti sú vymenené po predchádzajúcom súhlase klienta.
6. Prevodovka je zložená do pôvodného stavu a testovaná v dielňach Poma.
7. Prevodovka je pripravená na expedíciu (bez oleja).
8. Dodávané sú dokumenty kvality a certifikácie materiálov. Rozobraný je každý stupeň jednotlivých prevodoviek podzostáv prevodoviek.

Nie je nevyhnutné, aby všetky súčasti prevodoviek boli systematicky vymieňané. Avšak je nevyhnutné, aby ich stav bol starostlivo

■ Po otvorení prevodoviek

skontrolovaný. Na to slúžia viaceré testy, nižšie popísané, ktoré sa využívajú počas revízie. Výsledky testov sú porovnávané s teoretickými výpočtami uvedenými v revíznom protokole Poma. Na základe výsledkov sa rozhoduje, či je alebo nie je nevyhnutná výmena testovaných súčastí prevodoviek.

Vizuálna kontrola: Vizuálnou kontrolou sa hodnotí celkový stav jednotlivých súčastí prevodoviek. Korózia alebo veľké opotrebovanie súčastí zvyšuje riziko zničenia prevodoviek.

Nedeštruktívne testy: umožňujú skontrolovať vnútornú štruktúru revidovaných súčastí. K tomu zaraďujeme:

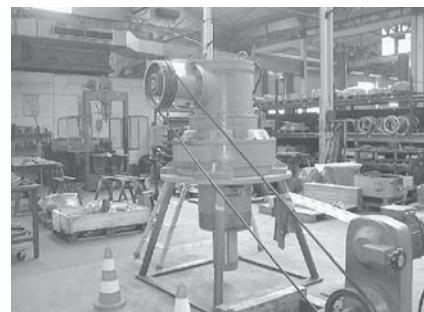
Magnetoskopický test: Je zameraný na lineárne zobrazenie povrchu testovanej súčasti. Tieto poškodenia nemožno odhaliť vizuálnou kontrolou a ich výskyt ohrozuje celistvosť komponentu.

Geometrické testy: Vykonávajú sa v laboratóriách Poma s cieľom odhaliť opotrebované súčasti a tie súčasti, opotrebovanie ktorých by mohlo znamenať neprijateľnú odchýlku od bezchybného fungovania súčastí. Geometrické testy sa vykonávajú v dielňach Poma na špeciálnych Poma testovacích laviciach určených na posúdenie, kontrolu, uloženie výsledkov testov a vyhotovenie záznamov určených na schválenie.

Výmena testovaných dielcov: Na dielce, ktoré je potrebné vymeniť, vystaví Poma klientovi ešte pred uskutočnením výmeny cenovú ponuku pre schválenie výmeny.

Zostavenie prevodoviek po revízií: Prevodovka je opätovne zostavená po kontrole jednotlivých komponentov. Skrutky sa vyčistia a znovu sa použijú.

Finálne testy: Po opätovnom zostavení prevodoviek je prevodovka vyčistená, natretá ochranným náterom, premazaná a testovaná na osobitnej lavici počas štyroch hodín.

■ PK prevodovka počas testovania

Kontakty

Sme tu pre vás na e-mailovej adrese:

poma@techmontsnow.sk,
tel.: +421(0)527721 669,
fax: +421(0)527721 649,
mobil: +421(0)915 991146

alebo na adrese:

Železničná 1095, 058 01 Poprad (mestská časť Veľká – asi 1 km od železničnej/autobusovej stanice).

Web Pomagalski: www.poma.net,
Techmont Snow, s. r. o, Poprad, výhradné zastúpenie Poma v SR a ČR.
www.techmontsnow.sk

Z podkladov Poma pripravil Róbert Hil'ovský, Techmont Snow Poprad, výhradné zastúpenie Poma v SR a ČR

LEITNER® ropeways informuje

Novinky firmy Leitner Sedačková lanová dráha s plným vybavením na Matterhorne

So svojou investíciou do 4-miestnej a 6-miestnej sedačkovej lanovky začala spoločnosť Cervino v roku 2006 renováciu vlekov na južnej strane Matterhornu. Krátko pred Vianocami 2009 uviedli do prevádzky odpojiteľnú, plnoautomatizovanú 6-miestnu sedačkovú lanovku.

Táto nová lanová dráha nahradila naraz päť zariadení – tri pevné 2-miestne sedačkové lanovky, jednu 3-miestnu a lyžiarsky vlek, ktoré mali celkovú prepravnú kapacitu 2 800 os./h. Teraz ich nahradila jedna odpojiteľná lanovka s kapacitou 3 000 os./h.

Nová lanovka je plne vybavená osobným bezpečnostným systémom firmy Leitner. Automaticky uzatvárateľný sklopný rám sedačky prispieva viac, ako čokoľvek iné, k bezpečnej preprave lyžiarov, predovšetkým detí. Dvojúrovňové tlmenie vibrácií sedačiek zaručuje nielen tichý a príjemný prejazd cez batérie, zabráňuje aj kolísaniu sedačiek pri silnejších nárazoch vetra, ktorý sa v týchto oblastiach vyskytuje pomerne často. Lanovku postavila firma Leitner na kľúč v spolupráci s miestnymi firmami.

■ Nová lanová dráha CD6 na južnej strane Matterhornu

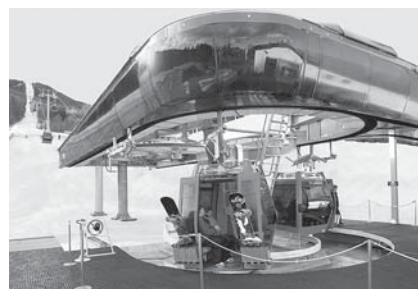
Kabínková lanovka v Maribore - výstavba v rekordnom čase

Pred začiatkom zimnej sezóny realizovala firma Leitner v slovinskom Maribore 8-miestnu kabínkovú lanovku v rekordnom čase tri mesiace. Lanovka bola v prevádzke už počas uplynulej zimnej sezóny.

V roku 2013 sa v Maribore uskutočnil zimná svetová univerziáda. Slovinci pre ňu plánovali vybudovať 8-miestnu kabínkovú lanovku, ktorá mala v r. 2012 nahradiť 20-ročnú lanovku. Počas letnej sezóny na lanovke sa stala nehoda a jej prevádzku ukončili už v r. 2009. Tým sa stavba lanovky urýchlila.

V polovici septembra 2009 objednal investor vo firme Leitner novú lanovku, ktorú Leitner zrealizoval v priebehu troch mesiacov tak, že v počiatočnej kapacite 900 os./h bola lanovka uvedená do prevádzky už pred Vianocami 2009. Po zimnej sezóne sa lanovka doplní ďalšími 50 kabínkami a dobuduje na plnú kapacitu 2 400 os./h s medzistanicou a garážovaním v dolnej stanici.

Leitner stavia lanovku aj pre zimnú univerziádu, ktorá sa uskutoční v tureckom stredisku Erzurum v roku 2011.

■ Údolná stanica GD8 Maribor

Technické údaje GD8 Maribor

Údolná stanica	328 m
Vrcholová stanica	1 042 m
Prevýšenie	714 m
Dĺžka lán	2 502 m
Počet kabín	84
Prepravná kapacita	2 400 os./h
Prepravná rýchlosť	6 m/s
Výkon motora	773 kW
Priemer lana	52 mm

■ Kabínková lanovka pre zimnú svetovú univerziádu 2013

Kabíny spoločnosti Leitner Technologies

Stále viac a viac zákazníkov sa rozhoduje pre kabíny vyrobené firmou Sigma zo skupiny Leitner Technologies. Marketingoví manažéri z rôznych lyžiarskych stredísk uprednostňujú viac ako čokoľvek iné dizajn Pininfarina, ktorého vizitkami sú kabíny Diamond a Ruby.

Architekti tak môžu spracúvať optimálne návrhy, pretože výrobca lanovky a výrobca kabín patria do rovnakej skupiny. Úspora administratívnych nákladov je značná, keďže stačí iba jeden kontakt pre partnerstvo na technickú garanciu a údržbu celého lanového dopravného systému.

Investori a prevádzkovatelia sa väčšinou rozhodujú pre klasické 8-miestne kabíny. Tieto sa objednávajú s vonkajším držiakom na lyže a s interiérom vo výške dva metre, čo umožňuje prepravu lyží aj v kabíne. Okrem sériovo vyrábanej 8-miestnej kabíny Sigma vyvíja

■ 8-miestna kabína Ngon Ping – 2S systém

a vyrába aj kabíny pre 4, 6, 10, 12 a 16 pasažierov.

Podľa želania zákazníkov sa vyrábajú aj špeciálne kabíny, napríklad 35-miestna kabína pre Ritten a vozne pre pozemné lanovky. K špeciálnym kabínam možno zaradiť aj vyhlídkové kabíny inštalované v kanadskom Vancouveri na veternej elektrárni Leitwind, ktoré sú tiež výrobkom Leitner Technologies. Všetky tieto projekty spája veľmi dobrá kooperácia medzi spoločnosťami Leitner a Sigma, ktorá garantuje zákaznícke produkty s nádherným dizajnom a prvotriednou kvalitou.

■ Panoramatická kabína Mendelbahn

■ Vyhlídková kabína na veternej elektrárni vo Vancouveri

■ 36-miestna kabína Marmolada 3S systém

TATRAPOMA *info*

Nová lanová dráha v stredisku Magura Malastowska – Poľsko

Počas lyžiarskej sezóny 2009/2010 úspešne ukončila Tatrapoma realizáciu v poradí už štvrtej lanovej dráhy v jednom z atraktívnych lyžiarskych stredísk v západnej časti Nízkych Beskýd. Stredisko leží na úpätí Magury Malastowskej, v obci Malastow.

Svahy Magury Malastowskej patria k najdlhším zjazdovkám v juhovýchodnom Poľsku. Skutočnosť, že podmienky pre zimné športy tu pretrvávajú až do začiatku apríla, bola podnetom na modernizáciu strediska.

Tatrapoma na trh uviedla novú 4-miestnu lanovú dráhu typového označenia SLF 4p s pevným uchytením k dopravnému lanu a s nástupným pásom v poháňacej stanici, ktorá v tomto stredisku nahradila pôvodný dvojveľ. Tak prispela k zveľadeniu tohto strediska, ktorého cieľom bolo zvýšiť celkovú prepravnú kapacitu a umožniť využívanie služieb z hľadiska náročnosti všetkými návštevníkmi strediska.

Technické údaje novej lanovej dráhy
Lanová dráha **Tatralift, typ SLF 4p**

Lyžiarske stredisko	Magura Malastowska
Šikmá dĺžka trate	1071,5 m
Prevýšenie	259,70 m
Priemerný sklon trate	25 %
Ťažná vetva	pravá
Dopravná rýchlosť	2,6 m/s
Doprav. rýchlosť pri núdz. pohone	0,5 m/s
Prepravná kapacita	2 400 os./h
Počet podpier	12
Počet vozňov	127
Vzdialenosť medzi vozňami	15,6 m
Typ vozňa	štvormiestny
Priemer dopravného lana	42,5 mm
Priemer vratného lanového kotúča	4 900 mm
Nástupný pás	1 ks
Motor hlavného pohonu	striedavý, asynchrónny s frekvenčným meničom
	210 kW

Ing. Jaroslav Mačičák,
projektový manažér Tatrapomy

■ Poháňacia stanica SLF 4p

Kyvadlové lanové dráhy

Odpojitelné systémy
(sedačkové, kabinkové lanové dráhy)

Skupinové lanové dráhy

Lyžařské vleky

Pozemní lanové dráhy

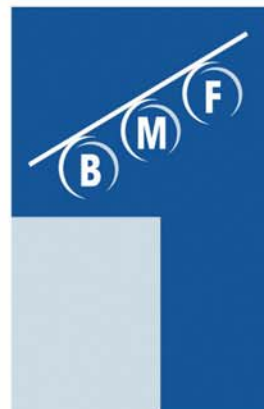
Speciální lanové dráhy

Systémy s pevným uchycením
(sedačkové, kabinkové lanové dráhy)

Již téměř 50let firma **Bartholet Maschinenbau AG** - Lanové dráhy Flums, realizuje a instaluje lanové a speciální dráhy všeho druhu po celém světě včetně zajištění servisu.

Vsaďte na švýcarské know-how, CE-shodu a spolehlivost!

Bartholet Maschinenbau AG
Lochriet
CH-8890 Flums
Switzerland

tel +41-81 720 10 60
fax +41-81 720 10 61
admin@bmf-ag.ch
www.bmf-ag.ch

Systém řízení jakosti
ISO 9001

VOZIT LIDI JE NAŠIM POSLANÍM

S vláčky
Tschu-Tschu
bude Vaše cesta
báječným zážitkem

**ROAD TRAINS
TSCHUTSCHU**

K PROHLÍDCE PŘÍRODNÍCH KRÁS, PRO ZÁBAVNÍ PARKY A MĚSTSKÁ CENTRA

Road Trains Tschu-Tschu GmbH
info@tschu-tschu.com
www.tschu-tschu.com
Člen skupiny BMF Švýcarsko

MICHÁLEK s.r.o.
Čáslavská 52
CZ - 537 01 Chrudim IV
Tel.: +420 469 365 151
Fax: +420 469 365 112
E-Mail: m.cvrckova@michaleksro.cz

Obchodní zastoupení firem BMF a Tschu-Tschu v ČR zajišťuje Michálek s.r.o., Čáslavská 52, 53701 Chrudim, www.michaleksro.cz, info@michaleksro.cz

BMF Bartholet: Nová odpojiteľná lanová dráha TSD-6 Arpette vo francúzskom lyžiarskom stredisku Paradiski, Les Arcs

V decembri 2009 uviedli do prevádzky novú odpojiteľnú 6-miestnu sedačkovú lanovú dráhu vo francúzskom Les Arcs. Je to už druhé zariadenie, ktoré vo Francúzsku realizoval švajčiarsky výrobca Bartholet Maschinenbau, ktorý rok predtým slávil premiéru s odpojiteľnou 6-miestnou sedačkovou lanovkou v mieste konania majstrovstiev sveta vo Val d'Isère. A úspech BMF pokračuje.

Foto: Michálek

■ Zoskupenie traťových podpier s kladkovými batériami pred vrcholovou stanicou TSD-6 Les Arcs

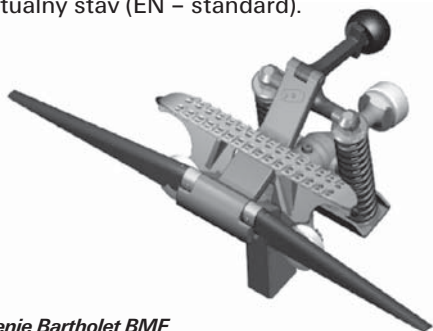
Pre lyžiarsku oblasť Serre Chevalier Ski Développement – Des Vallons je ďalšia TSD-6 už objednaná a budovať sa bude počas tohto roka.

Už dávno sú preč časy, kedy sa na tradičného výrobcu lanoviek z Flumsu pozeralo len ako na špecialistu pre ojedinelé riešenia lanoviek. V BMF Bartholet sa dali cestou, ktorú pred piatimi rokmi vytýčil ich nový obchodný riaditeľ Thomas Spiegelberg. Tieto zariadenia sú začiatkom získania nového sebavedomia na trhu, v oblasti odpojiteľných lanoviek predstavujú budúci úspech: Sami seba vidíme ako tretieho medzinárodného producenta, ktorý chce získať rozumný podiel na trhu s lanovkami. Je však zrejmé, že zákazníci a prevádzkovatelia ocenia tretieho dodávateľa na trhu. Preto sa s týmto projektom hlásime do súťaže v oblasti odpojiteľných lanoviek a pokúsime sa získať podiel na trhu – za rozumných podmienok pre zákazníka, aj pre nás.

■ Pohľad na vrcholovú stanicu TSD-6 Les Arcs

Ako nový dodávateľ odpojiteľných systémov nechcela firma BMF Bartholet v žiadnom prípade objavovať Ameriku, naopak, sústrediť sa na podstatné. Uchytenie je technickou podstatou každého odpojiteľného zariadenia. BMF Bartholet využíva overenú techniku (Wopfnerov princíp) a aplikuje ju na aktuálny stav (EN – štandard).

■ Odpojiteľné uchytenie Bartholet BMF

Spoločne s celou technológiou lanovky, ktorá siaha od podpier až po pohon, sa BMF Bartholet predstavuje viac ako iba kompletný dodávateľ pre celé odvetvie lanových technológií. Pritom Thomasovi Spiegelbergovi ide predovšetkým o to, aby mohol ponúknuť čo najjednoduchšiu technológiu, to znamená s minimálnymi nákladmi na údržbu. Väčšina odpojiteľných lanoviek je celkom nových. Avšak mnohí užívatelia nás presvedčajú, že s doterajšou technikou počas rokov prevádzky nadmerne narastajú náklady na údržbu. Tu badateľne vidíme, že trh požaduje jednoduché riešenia, ktoré môže ponúknuť BMF Bartholet.

Nejde o to, aby dodávateľia vyvíjali senzačné nové technológie, a to nielen pri uchyteniach, ale aj pri konštrukcii staníc, kladiek atď.: Ide o dlhodobé budúce náklady, ktoré zo strany prevádzkovateľov by mali byť čo najnižšie.

Technické údaje

Odpojiteľná 6-miestna sedačková lanovka Arpette, Les Arcs

Poháňacia stanica	horná
Napínanie	dolu, hydraulické
Prepravná kapacita	3 600 os./h
Počet podpier	14 ks
Rýchlosť	5,5 m/s
Údolná stanica	2 028 m
Vrcholová stanica	2 417 m
Šikmá dĺžka	1 303 m
Výkon pohonu	620 kW

V polovici roka 2009 uzatvorila firma BMF Bartholet obchodnú spoluprácu s firmou Michálek, s. r. o., Chrudim pre oblasť dodávok, montáže a servisnej činnosti produktov BMF Bartholet.

Oceľové laná na lanové zariadenia pre dopravu osôb na Slovensku

História a súčasnosť

História výroby oceľových lán v Drôtovni Hlohovec siaha do roku 1963, kedy sa po troch rokoch od založenia závodu rozbehla výroba lán, ktorá zaznamenala obrovskú expanziu. Prvou konštrukciou, ktorá opustila bránu firmy, bolo 42-drôtové lano konštrukcie 6x7. O čosi neskôr sa ponuka rozšírila o konštrukcie lán 6x19, 6x37 a ďalšie.

Po roku 1989, podobne ako v mnohých ďalších, aj v tejto fabrike došlo k významným zmenám. Vznikla akciová spoločnosť, ktorá sa i naďalej zaoberala výrobou oceľových drôtov a výrobkov z nich. V roku 1998 obhájila systém manažérstva kvality v odbore Vývoj, výroba a predaj nízko a vysoko-uhlíkatých drôtov, výrobkov z nich a oceľových kordov a preukázala splnenie požiadavky normy EN ISO 9001. Príchod nového milénia však produkcii lán v Drôtovni Hlohovec neprial. Na jar roku 2003 vedenie spoločnosti, ako súčasť priprav jej predaja novému vlastníkovi, rozhodlo o ukončení výroby oceľových lán v Hlohovci.

Legislatíva a normy v oblasti lán na lanovkové zariadenia

Vstupom Slovenska do EÚ v roku 2004 začala aj na Slovensku platiť nová európska legislatíva v oblasti skúšania a uvádzania výrobkov na európsky trh. Základný rámec novej európskej legislatívy pre oblasť lán na lanovkové zariadenia určené pre prepravu osôb je daný smernicou EP a Rady 2000/9/ES z 20. marca 2000, nariadením vlády SR pre osobnú lanovú dopravu č. 183/2002 Z. z., ktorým sa táto smernica preberá do právneho poriadku SR, a zákonom č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody.

Smernica EP a Rady, ktorá sa týka lanových zariadení určených na prepravu osôb, definuje laná ako podsystémy zariadenia a predpisuje spôsob certifikácie lán pri ich uvedení na trh. Výrobca alebo dovozca oceľových lán na lanové zariadenia určené na prepravu osôb má pri uvedení lana na trh povinnosť predložiť technickú dokumentáciu a reprezentatívnu vzorku notifikovanej osobe, ktorá vykoná skúšky a vystaví osvedčenie o typovom schválení ES (vydá certifikát). Výrobca musí mať zavedený systém kvality výroby, výstupnej kontroly a skúšania a vykonáva všetky nevyhnutné opatrenia na plnenie povinností vyplývajúcich zo schváleného systému kvality. Notifikovaná osoba, ktorá certifikát vydala, musí vykonávať pravidelnými a náhodnými návštevami u výrobcu dozor nad dodržiavaním týchto povinností. Len výrobca alebo ním splnomocnený zástupca (napríklad ak sídlo výrobcu je mimo EÚ), ktorý spĺňa vyššie uvedené požiadavky, je na základe získaného certifikátu oprávnený vystaviť vyhlásenie o zhode (atest). Distribútor na trhu môže vystaviť len rovnopis vyhlásenia, prípadne kópiu vyhlásenia vydaného výrobcom alebo jeho splnomocneným zástupcom, pričom takéto vyhlásenie musí v zmysle Smernice o harmonizovaných EN 12385-8,

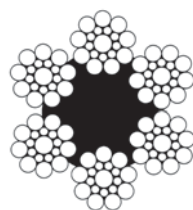
EN 12385-9, resp. EN 12385-1 obsahovať tieto údaje: číslo vyhlásenia o zhode ES, meno a adresu výrobcu alebo splnomocneného zástupcu, menovité a skutočné priemer lana, minimálnu a skutočnú únosnosť, označenie lana v zmysle EN 12385-2 (konštrukcia, povrchová úprava a pevnosť drôtov, spôsob a smer vinutia), normu, podľa ktorej bolo lano vyrobené, hmotnosť a dĺžku lana, odkazy na smernicu, názov a adresu notifikovaného orgánu, ktorý vykonal skúšku ES, dátum vystavenia a údaje o osobe, ktorá je oprávnená podpisovať právne záväzné vyhlásenie za výrobcu alebo jeho oprávneného zástupcu alebo, ak takáto osoba neexistuje, o ktorejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá uvádza lano na trh.

Najpoužívanejšie konštrukcie oceľových lán v osobnej lanovej doprave

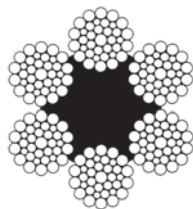
Pre lanové zariadenia určené na dopravu osôb sa najčastejšie používajú laná otvorených konštrukcií, kam patria najmä 6x7-FC, vhodné napríklad na vleky SloVšport EPV, 6x19S-FC najčastejšie používané na vlekoch Tatrapoma, rovnako aj na sedačkových lanovkách a tiež ako nosné a ťažné laná kabínkových lanoviek, 6x36WS-FC vhodné na sedačkové lanovky, v prevedení s oceľovou dušou sú používané ako napínacie laná vlekov. Konštrukcia 6x36WS-FC/1WRC je vhodná ako ťažné lano pozemných lanových dráh.

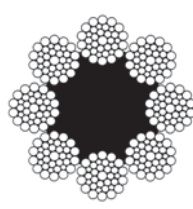
6x7-FC

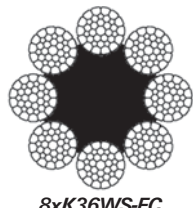
6x19S-FC

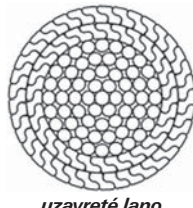
6x36WS-FC

8x36WS-FC

8xK36WS-FC

uzavreté lano

Pre všetky tieto otvorené konštrukcie platí, že sú vinuté súbežným – často rovnosmerným spôsobom, kedy sa drôty jednotlivých vrstiev prameňa kopírujú po celej svojej dĺžke, idú súbežne, a preto sa práca lana uskutočňuje po

celej dĺžke jednotlivých drôtov. V porovnaní s bežnými, vinutými klasickým spôsobom, kde sa drôty v jednotlivých vrstvách križujú a práca sa uskutočňuje najmä v bodoch prekríženia, je u súbežných konštrukcií riziko vnútorných a vizuálne nekontrolovateľných zlomov drôtu výrazne menšie. Ďalšou výhodou týchto konštrukcií je to, že v povrchovej vrstve prameňov majú drôty hrubého priemeru, a preto sú dobre odolné voči oderu.

Ešte lepšiu odolnosť voči oderu, vyššiu únosnosť a životnosť majú laná s tvárnenými prameňmi, tzv. kompakty. Zhutnením prameňov sa dosiahne guľatejší povrch prameňa, ktorý zabezpečí lepší kontakt lana so železnými časťami lanového systému a menší oder povrchových drôtov. Laná s tvárnenými prameňmi by perspektívne mohli nájsť uplatnenie aj na lyžiarskych vlekoch a lanovkách našej výroby.

Uvedenými konštrukciami sa zaoberá harmonizovaná EN 12385-8 2002 Prameňové vlečné a nosnovlečné laná pre zariadenia lanoviek pre dopravu osôb. V prípade, že lano je určené na vlek, môže sa použiť EN 12385-4 2002 Viacpramenné laná na všeobecné zdvíhanie.

Pri kabínkových lanovkách sa môžeme stretnúť aj s lanami uzavretých konštrukcií (EN 12385-9 2002), ich zastúpenie je však malé, a to jednak z dôvodu menšieho počtu kabínkových lanoviek u nás a tiež výrazne nižších cien lán otvorených konštrukcií.

Problémy s kvalitou lán u nás

Po ukončení výroby lán u nás v Hlohovci sa na trhu vytvoril priestor pre dodávateľov lán rôznej kvality a pôvodu. Na trhu sa objavili neoverené výrobky z Ruska, Ukrajiny, Poľska, Českej republiky, Maďarska a neskôr z Číny, Kórei a ďalších krajín. Prevádzkovatelia lanoviek kvalitatívny rozdiel výrazne nepocítili, pretože naďalej spolupracovali s overenými zahraničnými výrobcami lán. Pokles kvality sa však výrazne prejavil pri lanách na vleky, kde sa objavili laná so sprievodnými dokladmi nezodpovedajúcimi smernici, často vystavenými samotnými obchodníkmi. Objavilo sa praskanie povrchových drôtov spôsobené nedostatkom elasticity, prameňiacom v použití nekvalitného vstupného materiálu, vyskytli sa málo utiahnuté laná, laná v mínusovej tolerancii priemerov.

V súčasnosti sa na trhu stretávame s lanami s elektrolyticky pozinkovanými drôtmí. Takto pozinkované drôty sú lesklejšie ako drôty pozinkované žiarovo a môžu vytvárať dojem kvalitnejšieho lana. Skutočnosť však môže byť iná. Pozinkovanie elektrolyzou je samo o sebe lacnejšie ako žiarové pozinkovanie, navyše je omnoho jednoduchšie kontrolovať vrstvu zinku. A to až natoľko, že jej hrúbka nemusí spĺňať požiadavky normy na pozinkovanie lanového drôtu. Pri elektrolyticky pozinkovaných drôtoch je tiež väčšie riziko popraskania a opadania vrstvy zinku. Pri takto pozinkovaných lanách (obzvlášť nemazaných) je potom väčší predpoklad korózie drôtu (bolo zaznamenaných niekoľko prípadov lán zhrdzavených po roku bežného užívania).

drumet na Slovensku

Spoločnosť Drumet, s. r. o., Hlohovec nie je na Slovensku nová, na našom trhu pôsobí od roku 2003 ako dcérska spoločnosť tradičného poľského výrobcu Drumet Liny i Druty Sp. z o. o., Wloclawek (založený v r. 1895). Drumet je výhradným dodávateľom oceľových lán Drumet Wloclawek pre Slovenskú a Českú republiku. Výrobca v súčasnosti pre lepší kontakt s českými zákazníkmi otvára obchodné zastúpenie v Hradci Králové.

Poľská spoločnosť Drumet Liny i Druty Sp. z o. o. a jej výrobky sú certifikované v zmysle Smernice EP a Rady 2000/9/ES z 20. marca 2000, týkajúcej sa lanových zariadení určených na prepravu osôb, postup posudzovania zhody podľa modulov B+F. Tento postup v praxi znamená, že na vzorke typu (prototypu) výrobku bola notifikovanou osobou Transportowy Dozór Techniczny (TDT) Varšava vykonaná ES skúška typu a výrobcovi boli vydané certifikáty na laná 6x7, 6x19S 6X36WS (modul B). Súčasne notifikovaná osoba, ktorá certifikáty vydala (TDT), vykonáva u výrobcu kontroly (pravidelné aj neohlásené), či výrobca dodržiava postupy vyplývajúce zo systému kvality a na každom výrobku overuje zhodu s certifikovaným typom. Každé lano vyrobené na vlek a lanovku je tak skúšané nezávislým inšpektorom TDT (modul F). Pripomíname, že TDT Varšava je notifikovanou osobou, čo znamená, že jej certifikáty sú akceptované v celej Európskej únii, nielen na území Poľska.

Samotný závod spoločnosti Drumet Liny i Druty Sp. Wloclawek vlastní certifikát systému manažérstva kvality ISO 9001 a len prednedávnom prešiel rozsiahlou modernizáciou. S celkovou ročnou kapacitou asi 25 tisíc ton lán pre najrôznejšie odvetvia sa tak stal najväčším výrobcom lán v strednej Európe.

Práve laná na lanovky boli spoločnosťou Drumet ešte nedávno dodávané s maximálnym priemerom 26,0 mm

(najpoužívanejšia konštrukcia 6x19S-FC), avšak od marca 2010 je ponuka produktov vďaka spomínanej modernizácii závodu oveľa širšia, až po 72,0 mm. Laná výrobcu Drumet sú preto zatiaľ naložené prevažne na vlekoch a len čiastočne na lanovkách.

Časť referencií

- 24,0 mm, 6x19S-FC-1770-B-zZ, dĺžka lana 2 000 m – sedačková lanovka Krynica, Poľsko
- 25,0 mm 6x19S-FC-1770-B-zZ, dĺžka lana 1 750 m – sedačková lanovka Szczyrk, Poľsko
- 20,0 mm 6x19S-FC-1770-B-sZ, dĺžka lana 3 590 m – vlek Gliwice, Poľsko
- 20,0 mm 6x19S-FC-1770-B-sZ, dĺžka lana 3 752 m – sedačková lanovka Czarna Solisko, Szczyrk, Poľsko
- 20,0 mm 6x19S-FC-1770-B-sZ, dĺžka lana 3 557 m. vlek Gorlice, Poľsko
- 18,0 mm 6x19S-FC-1770-B-sZ, dĺžka lana 1 650 m, vlek Szczyrk, Poľsko
- 20,0 mm 6x19S-FC-1770-B-sZ. dĺžka lana 3 604 m, vlek Gliwice, Poľsko
- 12,0 mm 6x19S-FC-1770-B-sZ, dĺžka lana 1 050 m, vlek Tatrapoma F, Strachan Ski Centrum Ždiar
- 12,5 mm 6x19S-FC-1770-B-zZ, dĺžka lana 1 000 m, vlek Tatrapoma F, Ski Land Myjava
- 12,5 mm 6x19S-FC-1770-B-zZ, dĺžka lana 1 150 m, vlek Metasport BLV1, Malá Lučivná
- od roku 2006 ďalších vyše 150 lán prevádzkovateľom, zhotoviteľom a servisným strediskám v Poľsku, na Slovensku (Martinské hole, Ždiar) a v Českej republike (7 690 m lana 18,0 mm pre firmu MH Engineering, Slatňany, ČR, 2007).

Ján Palinský, www.lanovky.sk,
Branislav Gašparík, Drumet, s.r.o.

Informačný a rezervačný systém pre cestovný ruch a destinačný manažment na Slovensku

Spolonosť Sitour ako jediná na Slovensku ponúka softvérové vybavenie, ktoré umožňuje prezentáciu a vyhľadávanie ubytovania, služieb, akcií, prospektov, gastronomických informácií, ako aj rezerváciu v reálnom čase.

Softvérové vybavenie IRS Deskline je najväčší európsky informačný systém a môže byť prepojený s viacerými informačnými centrami stredísk cestovného ruchu. Systém funguje v sedemnástich jazykových mutáciách v rámci celej Európy a v Slovensku je národným informačným systémom. Centrálna databáza IRS Deskline umožňuje prezentáciu ubytovacích zariadení nielen na domácich webových stránkach prezentovaných zariadení, ale aj na stránke www.holiday.sk a www.feratel.com, ktorá je materskou firmou slovenského Sitouru.

IRS Deskline môžete nájsť na stránkach: www.parksnow.sk, www.visitliptov.sk, www.slovakiaeast.com, www.spisskanovaves.eu, www.tikmartin.sk, www.infobanskastiavnica.sk, www.infopodunajsko.sk, www.ischgl.at, www.montafon.at, www.lech-zuers.at, www.slovenia.info.

návštevníkov a počtu prenocovaní v regiónoch.

Na Slovensku prvý využil tento produkt Klaster Liptov – združenie cestovného ruchu. Ponúka kartu zliav Liptov Región Card s atraktívnymi zľavami na ubytovanie, gastronómiu, kultúru, wellness a aqua do výše tridsiatich najväčších stredísk v regióne Liptov.

Ambíciou je dostať regióny svojimi aktivitami na mapu významných európskych destinácií, prezentovať regióny pod jednotnou značkou doma i v zahraničí, vytvárať konkurencieschopné produkty cestovného ruchu a podnecovať aktívnu spoluprácu v regiónoch.

Viac informácií o karte zliav Liptov Región Card nájdete na:

www.liptovcard.sk.

Elektronické informačné panely (ďalej informátory) sú zamerané pre sprostredkovateľov ubytovania a ostatných služieb v oblasti cestovného ruchu. Moderný informačný systém informuje hostí o aktuálnej ponuke ubytovacích zariadení v danom regióne. Najdôležitejšie je to, že funguje nepretržite a prostredníctvom telefonického linky si môžu hostia overiť a priamo rezervovať ubytovanie. Disponuje orientačnou mapou regiónu, tlačiarňou a webkamerou. Ubytovacie zariadenia sú prezentované prostredníctvom reklamných okienok a dotykového zariadenia, ktoré sú podsvietené zelenou alebo červenou diódou.

Na Slovensku nájdete informátory vo Veľkej Rači, Vrátnej, Starom Smokovci, Tatranskej Lomnici, Spišskej Novej Vsi a na Donovaloch.

Ján Mlejnek

Regionálna karta pre región Liptov

Informačný a rezervačný systém Deskline

Na báze softvérového vybavenia IRS Deskline funguje aj produkt GästeCard. Ide o špeciálnu zľavovú kartu, ktorá umožňuje čerpať zľavy do výletných miest a na rôzne atrakcie v danom regióne. Je to karta pre návštevníkov regiónov, ktorých rôzne verzie sú v zahraničných destináciách efektívnym nástrojom na ciele zvyšovanie počtu

Foto: J. Mlejnek

Návštevníkom v orientácii pomáhajú v stredisku informačné tabule

SNOWWORK

majster na sneh

Výhradný distribútor

Pinot®

SNOWWORK, s.r.o.
Havrana dolina 314, 053 76 Mlynky

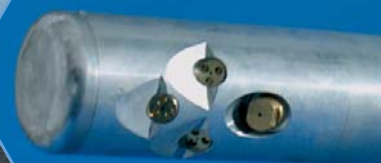
tel.: +421 53 449 31 33
mobil: +421 905 291 333

e-mail: snowwork@snowwork.eu
web: www.snowwork.eu

SNOWWORK

majster na sneh

Výhradný distribútor

GEMINI®

SNOWNET GROUP

SNOWWORK, s.r.o.
Havrana dolina 314, 053 76 Mlynky

tel.: +421 53 449 31 33
mobil: +421 905 291 333

e-mail: snowwork@snowwork.eu
web: www.snowwork.eu

OL TRADE

zasnežovanie Johnson Controls Neige

mobilné ľadové plochy

www.oltrade.sk

SCANDINAVIAN
RAILS

VYBAVENIE
SNOWBOARD
PARKOV

BEZPEČNOSTNÉ VYBAVENIE ZJAZDOVIEK

MBS-ADIC
LA SECURITE AU SOMMET

www.groupecmd.com